

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἔξωτ. φρ. 30

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἀπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμοτος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

τὸ **Μη Χάνεσαι** θὰ ἐκδίδεται **πεντάκις** τῆς ἐβδομάδος, ἦτοι **Δευτέραν, Τετάρτην, Πέμπτην, Παρασκευὴν** καὶ **Κυριακὴν**. Τὰς τέσσαρας πρώτας ἡμέρας θὰ δίδηται εἰς πώλησιν τὸ ἑσπέρας, κατὰ τὰς 4—5 μ. μ. τὴν δὲ Κυριακὴν τὸ πρωί.

Οὕτω θὰ κατορθώσωμεν νὰ τελειώσωμεν ὀλιγορώτερον τὸν περίφημον **Λυκογιάννην** χάριν τῶν ἀνυπομονούντων ἀναγνώστων του.

Ἡ προσθήκη ἐνός ἑτι φύλλου οὐδεμίαν αὐξήσει τῆς συνδρομῆς ἐπιφέρει.

ΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΗΓΟΙ ΑΥΤΩΝ

Τὸ *Μη Χάρεσαι* δὲν ἀντίει εἰς κόμμα. Εἶνε ἐλεύθερος σκοπευτής, ὅχι διὰ νὰ βάλλῃ κατὰ τῶν κομμάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάζῃ τὰ κατ' αὐτά. Ἄν ἀνῆκεν εἰς κόμμα τὸ *Μη Χάρεσαι*, θὰ ἐξεπροσώπει μόνον τὰς ἰδέας καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κόμματος· καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ, ὅτι τὸ κόμμα τοῦτο ἦτο ἅγιον, ἢ ἐξ εὐλαβείας πίστις πρὸς αὐτὸ θὰ ἀπείργεν ἡμᾶς ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς μερίδος. Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἀγαπῶμεν τὸ *μάρτυρα*. Θέλωμεν νὰ μᾶς βλέπωσι πάντες, θέλωμεν πάντας νὰ βλέπωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ποθοῦμεν νὰ δυνάμεθα, λέγοντες τὴν ἀλήθειαν, νὰ γινώμεθα πιστευτοί. Ὅτι παντὸς ἄλλου ἀποστρεφόμεθα εἶνε αἱ παρεξηγήσεις. Αὗται ὑποθέτουσιν ἀμοιβαίας πλαγίας σκέψεις. Εἶνε δὲ ψεῦδος τὸ ἐπὶ ὀπισθοβουλία καὶ κρίνεσθαι καὶ κρίνειν, καὶ τὸ ψεῦδος εἶνε πάντοτε ψεῦδος.

Τὸ ζήτημα τῆς συστάσεως, τῆς κινήσεως, τῆς ὑπάρξεως τῶν κομμάτων κεῖται ἐπὶ τοῦ τάπτος. Τὸ ἔθηκεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ θάνατος μεγάλου ἀρχηγοῦ μεγάλου πολιτικοῦ κόμματος, τοῦ *Κομμουνδούρου*. Εἶνε δὲ φλογερὸν τὸ οὕτω τὸν ζήτημα, διότι ἀρχὴν ἔχει καὶ τέλος τὴν προσωπικὴν

φιλοδοξίαν τῶν περὶ τὴν πλουσίαν ταύτην κληρονομίαν περιθροθούτων συζητητῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ἀκούει τις ἐνθεν μὲν θερμὰ καὶ εὐλαβῆ αἰσθήματα ἐν κατανοήσει ἐκπεμπόμενα, ἐνθεν δὲ φιλοτεχνουμένας βαθείας περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀπορρατισθέντος κόμματος σκέψεις, ἐνθεν ἐκδηλουμένην θλίψιν ἀφρατον ἐπὶ τῇ ζημίᾳ τῆς πολιτείας ἐὰν τὸ μέγα ἐκεῖνο κόμμα ἀποσυντεθῇ, καὶ ἐκεῖθεν ἄλλα καὶ πάλιν ἄλλα. Ἄλλ' οὐδαμῶθεν ἀκούεται ἡ πρακτικὴ καὶ ἀναπόδραστος ἐν ταῖς πράγμασι ἀλήθεια· διότι ἂν πανταχοῦ ἡ ἀλήθεια σώζει, ἐδῶ ἡ τάλαινα διαλύει· εἰς ἀτμούς χρυσᾶ ὄνειρα, σώζουσα μὲν τὴν οὐσίαν, ὡς ἀλήθεια, ἀλλ' ἀφρυνίζουσα τοὺς ὄνειρευμένους καὶ ἀπολίδουσα αὐτοὺς ἐν τῇ γυμνότητι τῶν νυκτερινῶν ὥρων εἰς τὴν πεζὴν πραγματικότητα.

Οὐδέποτε ἐπιστεύσαμεν, ὅτι ἡ γῆς καὶ πρώην περιθρολουμένη καὶ διατυμπανιζομένη σύνταξις τοῦ Κομμουνδουρικοῦ κόμματος περιείχεν ἐννοιάν τινα πραγματικὴν. Διὰ τοῦτο ἀπεξεδεχόμεθα τὸ ἐπὶ τέλει συμβᾶν μᾶλλον ἢπραχθῆν, ἦτοι τὴν ἀπόφασιν τῶν συνελθόντων φίλων τοῦ Κομμουνδούρου τοῦ νὰ μὴ ἀποφασίσωσι τί. Εἶπομεν συμβᾶν καὶ οὐχὶ πραχθῆν, διότι εἰ καὶ πιστεύομεν, ὅτι ὑπῆρξαν καὶ μέλη τοῦ κόμματος εἰλικρινῶς ἐργασθέντα ὑπὲρ τῆς ἐκβάσεως ταύτης, φρονούμεν, ὅτι καὶ ἀνευ αὐτῶν τὸ πρᾶγμα ἐκεῖ θὰ κατέληγεν. Ἐποπε νὰ ἀγνοῇ τις τέλεον τί εἶνε κόμμα πανταχοῦ μὲν, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ μὴ ἔχῃ ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ τί εἶνε καὶ τί πρέπει νὰ ἦνε ὁ ἀρχηγὸς κόμματος, ὅπως φρονῇ ἄλλως.

Τὰ κόμματα πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἔπαυσαν ἔχοντα τὰς κοινῶς λεγομένας ἀρχάς. Ἐξαιρέσει τῶν ἔθνων, ἐν οἷς παλαίουσι περὶ τὸν θρόνον ἢ περὶ τὴν μορφήν τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐνθα ἡ μόνη ἀρχὴ ἐκάστου τῶν παλαιόντων κομμάτων εἶνε ἡ ἀρνήσις πάσης ἀρχῆς, ἦτοι ἡ ἀνατροπὴ τῆς καθεστηκυίας τάξεως, οὐδαμοῦ ὑπάρχουσι πλέον καθολικαὶ διαιρέσεις ἀφορῶσαι εἰς πολιτικά, κοινωνικά ἢ θρησκευτικὰ ζητήματα. Ἡ καταπληκτικὴ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ πρόσδος ἔλυσε σχεδὸν πάντα τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ ἀπῆλλαξε καὶ πολιτείαν καὶ κοινωνίαν φθοροποιῶν σαράκων κατατρωγόντων τὰ σπλάγγνα αὐτῶν. Διὰ τοῦτο βλέπομεν εὐτυχῶς σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνθα τὰ

κόμματα διεδραμάτισαν ἀλληλοδιαδόχως εἴτε λαμπρὸν, εἴτε ἀπαίσιον πρόσωπον, τὸν Γλάδστονα συνεχίζοντα καὶ ἐπιτείνοντα μάλιστα τὴν πολιτικὴν τοῦ Βηκονσφίλδ, τὸν Δέρβυ ὑπουργὸν τοῦ Γλάδστονα, τὸν Δίλκε χθὲς μὲν ὑπουργὸν, σήμερον δὲ συνάδελφον.

Ἐν Ἑλλάδι περὶ οὐδενὸς διχογνωμοῦμεν. Πάντα τὰ ζητήματα εἶνε λελυμένα παρ' ἡμῶν τῆ πανδήμῳ συγκαταθέσει. Ἐρίζομεν δὲ μόνον περὶ τῆς ἐξουσίας, καὶ ἐρίζομεν περὶ αὐτῆς οὐχὶ ἐκ φιλαρχίας—ἀς παραδεχθῶμεν τοῦτο καὶ ἡμεῖς—ἀλλ' ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τῆς ἐξουσίας θὰ ἐφαρμόσωμεν πληρέστερον, ἐπιτυχέστερον, τιμιώτερον τὰς γενικῶς παραδεδεγμένους ἀρχάς. Ὡστε τὰ κόμματα ἐν Ἑλλάδι βάσιν μὲν ἔχουσι τὴν ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων ἡθικῆν καὶ διανοητικὴν ὑπεροχὴν, ἄθλον δὲ ἐν τῇ πάλῃ αὐτῶν τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς.

Τοιαῦτα τὰ κόμματα. Ὅμάδες διεκδικούσαι ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν διπλὴν ταύτην ὑπεροχὴν ἐν ἐκάστῳ τῶν μελῶν αὐτῶν, κατ' ἀναποδραστὸν ἀνάγκην ὀφείλουσι νὰ παρίστανται ἐν τῷ προσώπῳ ἀρχηγοῦ, ὡμολογημένην κεντρικὸν ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ὅπως προσωποποιῇ ταύτην ἀπέναντι τῶν ἀντιπάλων κομμάτων καὶ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἔθνους. Ἄλλ' ἡ προσωπικὴ ὑπεροχὴ τοῦ ἀρχηγοῦ δὲν εἶνε οὔτε δύναται νὰ ἴη προῖον τῆς ἐκ τῶν προτέρων συγκαταθέσεως τῶν μελῶν τοῦ κόμματος—αὕτη πρέπει οὐ μόνον νὰ ἐνυπάρχῃ φύσει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀρχηγοῦ, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποδειχθῇ διὰ μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας, νὰ πιστοποιηθῇ ἐν τοῖς πράγμασι, νὰ ἐπικρατήσῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν τῇ κοινῇ πεποιθήσει τῶν μελῶν τοῦ κόμματος, νὰ μεταδοθῇ εἰς τὴν βουλὴν, εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι—τοῦτο δὲ εἶνε ἴσως τὸ ἐθνικῶς ὠφελειμώτατον—τὰς κυβερνήσεις τῶν ξένων ἔθνων.

Ἄν τοιοῦτος πρόβη νὰ εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἡ ἀνάδειξις αὐτοῦ ὀφείλει νὰ συμβαδίζῃ πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ κόμματος. Οὕτω παρ' ἡμῶν οἱ ἀρχηγοὶ συνιστῶσι τὰ κόμματα. Ἄρχονται ἀπὸ ἑνός, ἀπὸ δύο, ἀπὸ πέντε ὀπαδῶν, βαδίζουσιν ἐν ἀρχῇ δειλῶς, βραδύτερον τολμηρότερον καὶ μετὰ πόνοῦ καὶ μόχθου, καὶ κινδύνου ἀφικνοῦνται εἰς τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ μόνον οἱ ἔχοντες τὰ ἔμφυτα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ἀναπόφευκτα προσόντα. Ἐνθα τὰ προσόντα ταῦτα δὲν ὑπάρχουσιν, ἡ θέλησις οὐδὲν κατορθοῖ καὶ ὁ ἐσπερημένος αὐτῶν ὅσω θερμότερον ποθεῖ τὴν ἀρχηγίαν, τόσο μᾶλλον ἀπομακρύνεται αὐτῆς. Θὰ εἶναι δὲ εὐτυχῆς ἂν ἀποτύχῃ τοῦ σκοποῦ, χωρὶς νὰ γείνη συγχρόνως καὶ καταγέλαστος.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ Κουμουνοῦρικοῦ κόμματος πρόκειται, τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ φέρομεν εἰς παράδειγμα. Ὁ Κουμουνοῦρος ἐπολιτεύετο ἐν τοῖς πρώτοις ἀπὸ τοῦ 1855, ἤτοι πρὸ 30 περίπου ἐτῶν. Ἀφίνομεν τὰ ἐπὶ τῆς πρώτης δυναστείας—τότε δὲν ὑπῆρχον κόμματα ἐλευθέρου κοινοβουλευτικοῦ βίου. Ἀλλὰ τὰ τότε αὐθαίρετως ὑπὸ τῆς βασιλείας γιγνόμενα ὑπὲρ προσώπων, ἐὰν τὰ πρόσωπα ταῦτα εἶχον τὴν ἔμφυτον ἐκείνην ἀξίαν, ἴνοιγον πάντως πρὸ αὐ-

τῶν στάδιον ἐνεργείας, ἰδίᾳ δὲ καθίστων ὑπὲρ αὐτῶν προηγουμένα. Μετὰ τοιοῦτων προηγουμένων ὁ Κουμουνοῦρος καὶ εἰς τὴν ἐπαναστάσιν τοῦ 1862 ἔλαβε μέρος, καὶ τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως μετέσχεν. Ἄλλ' ὅμως δὲν κατώρθωσε νὰ γείνη ἀμέσως ἀρχηγός. Εἶχε μὲν ὀπαδοὺς τινάς, ἠύζανε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ἐπάλαμ δὲ πάντοτε ἐν δευτερευούσῃ θέσει, τῆ τοῦ κομματάρχου. Μόνον ὅτε τῷ 1865 ἀνερρήθη εἰς τὴν πρωθυπουργίαν, μόνον ἐκτοτε ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ οὐχὶ ἔτι ὅτι ἐγένετο ἀρχηγός, ἀλλ' ἀπλῶς, ὅτι ἐχάραζε τὴν πρὸς τὴν ἀρχηγίαν ἀγούσαν ὁδόν. Καίπερ ἐνεργήσας τὰς πρώτας ἐκλογάς, ἀνετράπη ὑπὸ τῆς βουλῆς, τῆς ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐκλεγθῆσαι, πρωτοστατοῦτος τότε, ἐν ἔτει 1865, τοῦ Δεληγεώργη, ὅστις ὁμοίως ἐπὶ τῇ ἀρχηγίᾳ καὶ δυσχερεστέρος, ἐδέησε ν' ἀγωνισθῇ καὶ ἐπιτυχῶς ἠγωνίσαστο ἀγῶνας. Ὁ Κουμουνοῦρος δὲν ἔγεινεν ἀρχηγός πολιτικῆς μερίδος ἀναμφισβήτητος εἰμὴ κατὰ τὸ 1867, ὡς ὁ Δεληγεώργης κατὰ τὸ 1870, ὀριστικώτερον δὲ τῷ 1872.

ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥ

Τοιοῦτον προσωπικὸν κενὸν προσεποιῶντο πιστεύοντες ὅτι δύνανται νὰ πληρώσωσι διὰ χειροτονίας ἢ ἐκλογῆς (!) οἱ ἐκ τῶν κουμουνοῦρικῶν κατακοπτόμενοι ὑπὲρ ὀργανώσεως τοῦ ὀργανοῦ κόμματος, δηλαδὴ ὑπὲρ ἀρχηγίας! Ὡς ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν, τρεῖς ἦσαν ἢ δύο μᾶλλον αἱ κατηγορίαι εἰς ἃς πρέπει νὰ κατατάξῃ τις τοὺς τὴν σύνταξιν τοῦ κόμματος ὑποστηρίζοντας φίλους τοῦ Κουμουνοῦρου. Εἰς τὴν πρώτην ἀνήκον οἱ γλιγόμενοι ἀρχηγίας—ἤξευρον αὐτοὶ, ὅτι μόνη ἡ σκέψις περὶ ἀρχηγοῦ ἴσκει νὰ διασπείρῃ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὴν μερίδα, ἀλλ' αὐτὸ ἐπεζητήτου, πεποιθότες, ὅτι ἐν τῇ ἀνεμοζάλῃ ἐκείνοι τοῦλάχιστον ἐκ τῶν φίλων, οἵτινες ἀπεσπάρθησαν ὑπὲρ αὐτῶν ὡς ἀρχηγῶν, θὰ μείνωσιν ὀπαδοὶ αὐτῶν. Ἦσαν ἄτομα σήμερον, καὶ δὲν θὰ ἔχον βεβαίως ἐμφανιζόμενοι, αὐριον μετὰ 15 ἢ 10 ὀπαδῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν τὴν δευτέραν ἀνήκον οἱ ἀποφασίσαντες ἤδη ἐν ἑαυτοῖς, εἰ πρακτικώτεροι ὀμολογοῦμεν, εἴτε ν' αὐτομολήσωσιν εἰς τὸν Τρικούπην, εἴτε νὰ προσφύγωσιν εἰς τὸν Δεληγεώργην, εἴτε ν' ἀναγνωρίσωσιν ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν τέως ἀντίπαλον τῆς μερίδος τῶν Δεληγιάννην. Ἀμφιβάλλομεν ἂν περιλαμβάνῃ τινὰ ἢ τρίτην κατηγορίαν, εἰς ἣν τάσσομεν τοὺς ἐξ ἀπλόικότητος πιστεύοντας τὸ δυνατόν τῆς συντάξεως τοῦ κόμματος. Τόσον ἀπλόικόν οὐδένα τῶν βουλευτῶν θεωροῦμεν.

Ἴδου διὰ τί ἀπεκαλέσαμεν συμβᾶν καὶ ὄχι πράξιν τὴν φυσικὴν καὶ ἀναπόδραστον ἀποτυχίαν τῶν ἐπὶ συντάξει τοῦ κουμουνοῦρικοῦ κόμματος μηχανορραφῶν. Ἄλλὰ διὰ τί εἴπομεν ταῦτα καὶ διὰ τί θὰ ἐπανελθῶμεν, ἐν ἀνάγκῃ, εἰς τὰ περὶ κομμάτων ἐν Ἑλλάδι; Εἴπομεν ταῦτα σήμερον, διότι ὑπεσχέθημεν χθὲς ν' ἀναπτύξωμεν τὰ ἐν τῇ βουλῇ περὶ τῆς λειτουργίας τῶν θεσμῶν καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ βασιλέως λεχθέντα, καὶ διότι φρονοῦμεν ὅτι τὸ σπουδαῖον καὶ ἐπιτακτικὸν τῶν τελευταίων μάλιστα τούτων, τῶν βασιλικῶν καθηκόντων, ἐπέτεινεν ὁ θάνατος τοῦ ἑτέρου τῶν ἀνεγνωριστέων ἀρχηγῶν πολιτικοῦ κόμματος. Ἡ ἀντιπολιτεύσει ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ὑπὲρ πάντα ἄλλον τόπον ἤξεύρουσι τὴν σημαίνει κοινοβουλευτικὴ πολιτεία, καλεῖται ἀντιπολιτεύσει τῆς βασιλείας, ἀπαρκαλλάτως ὡς ἡ κυβερνήσις καλεῖται τῆς βασιλείας κυβερνήσις. Τῷ ὄντι ἡ ἀντιπολι-

τεύσει παλαίους μὲν ἐλέγχει καὶ καθοδηγεῖ τὴν κυβερνήσιν, δρῶσα δὲ ἐν ἐνότῃ περιέχει ἐν ἑαυτῇ δυνάμει τὴν διδοχὸν κυβερνήσιν. Ἄλλὰ τοιαύτη ἀντιπολιτεύσει δένυπάρχει σήμερον, οὐδὲ εἶνε δυνατόν τεχνικῶς νὰ κατασκευασθῇ. Οὕτω δὲ οὔτε ἐλεγχος καὶ ὀδηγία ἐν τῷ παρόντι ὑπάρχει, οὔτε ὀρατὴ ἐν τῷ μέλλοντι ἐλπίς ἐπιφαίνεται. Τὸ ἄρμα τῆς πολιτείας ἀπόλεσε τὸν ἕνα τῶν τροχῶν αὐτοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτερόποδος τούτου ἄρματος ἰστάμεθα πάντες, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ πολίτου μέχρι τοῦ βασιλέως.

Κομματικὴ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Καρτερία δυστυχῶς, τὸ νέον ἀναθεωρητικὸν ὄργανον ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ἐντίμου καὶ πλήρους κρίσεως βουλευτοῦ Καλαβρύτων γραφόμενον, παρουσιάσθη εἰς τὸ κοινὸν χωρὶς νὰ κάμῃ κάμμιν ἐντύπωσιν. Τὰ ἐν τῷ πρώτῳ ἀθροῦ διατυπωθέντα περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ παλινορθώσεως τῆς γερούσιας οὔτε ὑπεστηρίχθησαν δι' ἐπιχειρημάτων οὔτε ἀνεπτύχθησαν. Τὸ δὲ ἐν τέλει ὑποδείχθη ὅτι ὁ κ. Πετιμεζᾶς δὲν ἀποβλέπει εἰς πρωτοκαθεδρίαν, ἤτοι εἰς πρωθυπουργίαν, ἀλλ' εἰς ἀπλὴν μόνον ὑπουργίαν, συνετέλεσεν εἰς παντελῆ ἐξασθένειν τῆς ὄλης ἐντυπώσεως. Ὁ κ. Πετιμεζᾶς δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐκδώσῃ ἰδίαν ἐφημερίδα διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τίτλους χαρτόφυλακίου. Τιμὴ παντός πρωθυπουργοῦ, καὶ ὄχι μόνον τιμῆ, ἀλλὰ καὶ δύναμις ἀπὸ πολλοῦ ἤδη νομίζεται ἡ πρόσκτησις τοῦ κ. Πετιμεζᾶ ὡς συνδέλφου καὶ συνυπουργοῦ. Τὸ μόνον παρουσιαζόμενον νέον εἶνε ὅτι ὁ κ. Πετιμεζᾶς θέτει ὡς ὄρον συνυψηφείας τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀναθεωρητικῶν ἀρχῶν του—ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ἐνέργει ὡς ὑπουργός ἀπλοῦς, ἀλλ' ὡς πρωθυπουργός—καὶ ὁ ἀρχηγός ἐκείνος ὅστις θ' ἀπεδέχετο τοὺς ὄρους τοῦ κ. Πετιμεζᾶ ἔπρεπε συγχρόνως ν' ἀνταλλάξῃ τὴν θέσιν του μετὰ τὴν θέσιν τοῦ κ. Πετιμεζᾶ, γινομένου αὐτοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ἐκείνου συνυπουργοῦ. Τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀνωμαλία. Ἐν γένει εἴμεθα κατὰ τῆς συστάσεως νέων ἐφημερίδων, ἀνευ σκοποῦ καὶ ἀνευ κυρίως δυνάμεως. Αὕτη ἡ ἀποκέντρωσις καὶ ὁ κατατεμαχισμὸς ἐν τῷ τύπῳ συντελεῖ εἰς τὴν ἐξασθένειν τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐπὶ κακῷ τοῦ τόπου. Ὁ κ. Πετιμεζᾶς ἐὰν εἶχε ἰδέας τινὰς νὰ ἐκθέσῃ διὰ τῆς δημοσιογραφίας, εἰς πᾶσαν ἐφημερίδα θὰ ἐφιλοξενεῖτο μετ' εὐγνωμοσύνης. Ἄλλὰ ἡ ἐκδοσις ἰδίᾳς ἐφημερίδος, ἀνατυπότης καὶ ἐπαναλαμβάνουσις τὰ ἄλλα τῶν ἐφημερίδων, γινομένη ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις σπουδαίου πολιτευομένου, εἶνε φορολογία καὶ ὕλική καὶ πνευματικὴ ἀναξία—καὶ διὰ τοῦτο εὐχόμεθα τὴν ταχεῖαν τῆς Καρτερίας ἀνάληψιν.

Αἱ πτωχαί, πτωχαί νῆσοι! Ἴδου πῶς ἐφύτρωσε ἡ εὐλογία στὴν Κέα! Ἐνας ἐξ Ἀθηνῶν εὐλογίων ὑπῆρξεν ὁ Κάλμπος τῆς ἐπιδημίας—ὁ δημοτικὸς ἱατρός τῆς νήσου ἐξέλαβε τὴν εὐλογίαν γὰρ κοκκινάδα—κολλᾷ τὸ παιδί τοῦ παπᾶ—ὁ δημοτικὸς ἱατρός τῆς νήσου θριαμβεύει: κοκκινάδα καὶ αὐτό. Πεθαίνει τὸ παιδί τοῦ παπᾶ—ὀλη ἡ νῆσος συρρεῖ εἰς τὴν κηδεῖαν. Οἱ συγγενεῖς πρὸς ἐπιδειξίν πένθους τὸ κατασπάζονται λυσασμένοι. Τὴν ἐπαύριον εἰκοσιπέντε

κρούσματα ἐν ὄλῃ τῇ νήσῳ. Ὁ δημοτικὸς ἱατρός ἀπέναντι τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ τρέχει καὶ εὐρίσκει ἄλλον ἱατρὸν τῆς νήσου, τὸν Περίδην, ἵνα συγκροτήσῃ συμβούλιον:

—Μωρὲ μπάς κ' εἶναι εὐλογία ἡ κοκκινάδα;

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἱστορικὰ, ἱστορικώτατα, ὅπως εἶναι ἱστορικὸς καὶ ὁ Δῆμαρχος τῆς Νήσου κ. Ἱερομνήμων, ὅστις οὐδὲ περὶ δαμαλίδος ἐφρόντισεν, οὐδὲ περὶ ἀπομονώσεως τῶν προσβληθέντων, διότι ὄλοι ὁ διάβολος τῶπερε νὰ εἶναι ἄνθρωποι τοῦ κόμματος! Καὶ ἔπρεπε νὰ μείνωσιν ἐλεύθεροι!

Τὰ αὐτὰ συμβαίνουσι καὶ ἐν Πόρῳ, τὰ αὐτὰ ἐν Πύργῳ, ἐν Καλάμιας, πανταχοῦ. Καὶ οὔτε δαμαλίδα, οὔτε κἄν γλυκερίνην δὲν ἔχουν αἱ ταλαίπωροι ἐπαρχίαι. Αὐταὶ ἀποτείνονται εἰς τοὺς γελοίους βουλευτάς των, οἱ γελοῖοι βουλευταὶ εἰς τὸν κ. Ἀναγνωστόπουλον, καὶ ὁ κ. Ἀναγνωστόπουλος τοὺς προπέμπει μετ' ἐν μείδιᾳ καὶ μίαν εὐφύην.

Χάριν πλείονος ἀκριθείας: Ὁ κ. Μιχαὴλ Μελάς δὲν προσέφερε τὰς διὰ ἀπύργου ὑψηλείας του εἰς τὸν βασιλέα τὴν ἡμέραν τῶν Ἱπποδρομιῶν ἅπαξ μόνον, ἀλλὰ τρεῖς.

Ἡ σκληροτέρα πρωταπριλιά τῆς Νέας Ἐφημερίδος ἦτο περὶ Βαλέττα ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁ πτωχὸς βουλευτῆς Θήρας. Ἐξωρύχθη ἐκ βαθέων τοῦ κρανίου του τὸ θερμότερον ὄνειρον καὶ παρουσιάσθη εἰς τοὺς γλαυκοειδεῖς ὀφθαλμοὺς του ὡς χρυσὴ πρωταπριλιά. Τί κρίμα!

Ἡμεῖς δὲν συμφωνοῦμεν διόλου μετὰ τοὺς ἐκλογεῖς τοῦ ἐκ Μέσης βουλευτοῦ κ. Σταμούλη, θέλοντας διὰ σατυρικοῦ τρόπου ἐν τὸν ἐκδιᾶσιν νὰ λουσωθῇ. Ὁ κ. Σταμούλης ἔχει τὰ φεγγάρια του—πότε στίλβει ἀπὸ πάνω ἔως κάτω ὡς δανθὴς τῶν Πατησίων—καὶ πότε λαμποκοπᾷ ἐκ λίπου ὡς ρυπαρὸς ἀσκητῆς, ἄλλοτε μεταμφιέσεται ἱμάτια περιηγητοῦ καὶ ἄλλοτε στολὴν Φίγαρω σί, Φίγαρω λά τοῦ Κουρέως τῆς Σιβιλίας. Καὶ διατί ὄλα αὐτὰ; Εἰς ἀντίθεσιν τῶν ἄλλων βουλευτῶν, οἵτινες μὴ μεταβάλλοντες τὸν ἐξωτερικὸν ἄνθρωπον, μεταβάλλουσι τὸν ἐσωτερικόν. Περὶ ὄλων λοιπὸν τῶν ἄλλων λέγεται συνήθως ὅτι ἀλλάζουσι ἀρχὰς τόσον συχνὰ ὅσον καὶ πουκάμισα—ἀλλὰ περὶ τοῦ κ. Σταμούλη θὰ λεχθῇ μίαν ἡμέραν ὅτι ἀλλάζε πουκάμισα ὅπως ἀλλάζε καὶ ἀρχὰς—τὰς ὁποίας οὐδέποτε μετέβαλε.

ἱατρός ἀθηναῖος ἀφορμὴν λαβὼν ἐξ ὅσων ἐγράψαμεν περὶ τῆς εὐλογίας τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν καθηκόντων ὅσα ἔχει ἡ εταιρεία τῆς ὑγιεινῆς κτλ. μᾶς ἠρώτησε: διατί καὶ οἱ νέοι ἱατροὶ τοῦ Πειραιῶς δὲν ἔκαμαν ὅτι ἐκάμαμεν ἡμεῖς ἐδῶ, ὅταν ἡ εὐλογία ἦτο εἰς τὴν ἑντασίαν τῆς; Πῶς δὲν προμηθεύονται καὶ αὐτοὶ δαμαλίδα καὶ ν' ἀρχίσουν νὰ ἐμβολιάζουσι καθ' ἑκατοστῆς, ὅπως ἡμεῖς ἐνταῦθα; Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριοι νεαροὶ ἢ μὴ τοιοῦτοι ἱατροὶ τοῦ Πειραιῶς, δὲν ἔχομεν τί ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν Ἀθηναῖον συνάδελφόν σας.

Ἡ πολυκροτος Δέκη Σκουζὲ ἀνεβλήθη διὰ τὴν Τρί-

την, ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ τὴν Παρασκευὴν, διὰ τὴν ἔχῃ τὰς τιμὰς τῆς μοναξίας.

Ἐκ τῆς προχθονίῃ, ἐκ Πατρῶν ἐπιστολῆς μας παρελείψαμεν τὴν ἐξῆς παράγραφον :

« Ἄλλὰ τίς εἶναι ὁ Συνδινὸς οὗτος ;
« Οὐτε περιουσίαν ἔχει, οὔτε τίτλους. Τὸν γνωρίζουν μόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ Ἥλιος ὁ Συνδινός, ὁ δικηγόρος. Ἄλλ' ὅταν ὀμιλῇ, ὅταν ὀμιλῇ ! Δανεῖζεται τὴν καρδίαν τοῦ πάσχοντος λαοῦ ὁ Συνδινός ὅταν ὀμιλῇ, καὶ ὁ πόνος τὸν ὁποῖον αἰτθάνεται ἐκεῖνος, ἐξέρχεται διὰ τοῦ στόματος τούτου. Ἐἶχον εἰς τὸ χθεσινὸν συλλαλητήριον πλησίον μου ἀπλοῦν τινα ἄνθρωπον. Οἱ λόγοι τοῦ Συνδινοῦ ἐφαινότο ὡς νὰ τὸν ἀνεκούφιζον ἐκ μεγίστου βάρους, τὸ ὅποιον ἤσθάνετο ἐπὶ τοῦ στήθους του. Καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ λόγος περὶ τῶν βουλευτῶν ἐν γένει καὶ τοὺς ἀπεκάλεσαν ὁ ρήτωρ κρουσφελήδης λυσσασμένους, ποὺ κυτῆνε ν' ἀρπάξουν ἀπὸ τῶν καὶ ἀπὸ κείν, ἐνθάκαρις σχεδὸν ὁ δυστυχῆς καὶ ἐνθουσιῶν « χαλάλι σου μωρέ » ἀνεφώνησε ».

Ἀπροσεξία τυπογραφικὴ καὶ διορθωτικὴ ἐν τοῖς ἀποσπάσμασι τοῦ φάουσι τοῖς δημοσιευθεῖσι εἰς τὸ φύλλον τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς 8ης σελίδος ὁκτώ στίχοι ἀνεκατώθησαν, καὶ φυσικὴ σειρὰ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ πρώτου στίχου εἶναι ὡς ἐξῆς : 5, 6, 7, 3, 4, 2, 1, 8. Συγχρόνως δὲ εἰς τοὺς τελευταίους τέσσαρας στίχους ἡ λέξις Ἀνάγνωσις ἐτέθη ἀντὶ τῆς ἀνάγνωσις. Ταῦτα χάριν τῶν φιλολογούντων.

Ἐπειδὴ πολλάκις ἐκάμαμεν λόγον περὶ τῆς ἀρχιεπιφανοστατίδος τῶν Πηρισιῶν καὶ τῶν γυναικῶν ὄλων Λουίζας Μισέλ ἢ Μιχαλοῦς, σὰς ἀναγγέλλομεν τὴν εὐχάριστον διὰ τὸν κ. Λυκούδη τῆς Σύρου εἶδησιν ὅτι ἐπὶ τέλους συνελήφθη καὶ παρεδόθη, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Ἀδελφάκου τοῦ Ροσεφόρ, μόνη εἰς τὸν κ. Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, Καμεσκὰς λεγομένην. Κατηγορεῖται ὡς ἐπὶ κεφαλῆς θητῶν λυποδυτήσασα ἀρτοπωλεῖα. Ἐν τῇ ἀπολογία τῆς εἰς τὸν ἀνακριτὴν ὁμολόγησεν ὅτι τοὺς ἔλεγε νὰ πάρῃ ψωμί, ἀλλὰ νὰ μὴ κακοποιήσῃ τοὺς ἀρτοπώλας. Θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον καὶ βεβαιώτατα θ' ἀθωωθῇ. Τὸ νόστιμον εἶναι ὅτι ἐν ᾧ κατεζήτειτο ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἐφρουρεῖτο διαρκῶς ἡ οἰκία τῆς μητρὸς τῆς ὑπὸ ἀστυνομικῶν ὀργάνων, αὐτὴ καταφυγούσα εἰς ἐνὸς δημοσιογράφου οἰκίαν καθὲ βράδυ μαζί μ' αὐτὸν ἐνδεδυμένη ἀνδρῶν ἐπήγαγε εἰς τῆς μητέρας τῆς, περνοῦσα μπροστὰ ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, χωρὶς νὰ πάρουν λαμπάρι.

Ἀπὸ τῆς αὔριον ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες σειρὰν ἀρθρῶν τοῦ **Καμτακίου** περὶ τῆς θέσεως τῆς βασιλείας ἀπέλαττι τοῦ ἔθνους.

ΦΡΟΥ-ΦΡΟΥ

Πρωταπριλιάτικα. Παρητήθη τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ Ὁ βασιλεὺς, περιορισθεὶς μόνον εἰς τὰς ἐκ τοῦ Τακτοῦ προσόδους του, ὅπως χρησιμεύσῃ ἡ ἐπιχορήγησις ὡς πρώτη συμβολὴ συντάξεως Στρατιωτικοῦ Ταμείου πρὸς διεκδικήσιν τῆς ἀπειλούμενης Θεσσαλονίκης.

Λέγεται ὅτι ὁ κ. Σκουλούδης ἐκ τοῦ ἰδίου του ταμείου θὰ συστήσῃ τηλεφωνικὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Μαδρίτης καὶ Ἀθηνῶν διὰ ν' ἀκούωνται οἱ λόγοι του ἐν τῷ ἑλληνικῷ βουλευτηρίῳ, θ' ἀπαγγέλλῃ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἰσπανικῇ πρωτεύουσῃ πρεσβείας.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος ἐμνηστεύθη τὴν χήραν Φαβορίταν τὸ γένος Μπάλλο ἢ Μάσεκκα.

Ἡ Α. Μ. Ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ ἡμέρας τὴν ἀσκέπτεται μετὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ περὶ τοῦ πῶς νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τὸν ὄσονοῦπο ἀφικνούμενον ἐνταῦθα ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας τὰ μεγάλα ἐν τῇ Ἀνατολῇ συμφέροντα τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Κρι-κρι

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΝ

Ἀξιότιμε κύριε Συντάκτα,

Ἐπειδὴ οἱ περὶ τὸν νομοθέτην Μέσης κ. Σταμούλην φίλοι ἐξήντησαν ὀλοσχερῶς πᾶσαν ὑπομονὴν εἰς τὸ περισπούδαστον ἀντικείμενον περὶ ἄρσεως τῆς λιγδαρέας ἐνδυμασίας του, καὶ αἱ ἐνθερμοὶ εὐχαί των δὲν εἰσκαλοῦνται παρ' αὐτοῦ, προστρέχουσιν εἰς τὴν ἄγρυπνον σύνεσιν καὶ δραστηριότητα τῆς ἐπὶ τῆς Ἰγυεινῆς Σ. Ἐπιτροπῆς, ὅπως αὐτὴ διὰ τῶν νομίμων μέσων ὑποχρεώσῃ ἀναγκαστικῶς τὸν ἐκλεκτὸν τῆς Μέσης καὶ θέσῃ πυρ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ κατεχόμενα ράκη, λιγδιασμένα φορέματα, ὑποκάμισα καὶ σιντόνια, διότι ἐπίκειται κίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ὑγίειαν τῆς πρωτεύουσας. Ὁ ἄγρυπνος δὲ καὶ πεπειραμένος ἀστυνόμος κύριος Κοσσονάκος παρακαλεῖται νὰ συντελέσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν.

Ἐν Ἀθήναις, 28 Μαρτίου 1883

Διάφοροι φίλοι αὐτοῦ

ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

Ἀμυδαλαῖς κατάλευκαις ποὺ σὰ νυφούλαις μοιάζουν, πουλάκια ποὺ μέσ' τὰ κλαδῖα φιλιούντ' ἐρωτευμένα, πρόβατα ὅπου χωρῶν στὴν χλόη τους βελάζουν, λουλούδια ποὺ μωσχολοῦν μέσ' τῇ δροσιᾷ βρεγμένα, Ἥλιος ξανθός, ἀστρ' ἀργυρᾶ, χελιδονίων φοιλιὰ, ὅλα μαζί μού ψάλλουνε χρυσῇ **Πρωταπριλιά!**

ΤΟ ΠΑΤΡΑΙΚΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ

(ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πάτριαι, 29 Μαρτίου

Καὶ λὲν πῶς εἶνε ψεύτικη ἡ λαμπροφορεσιά σου, ψεύτικα τὰ σμαράγδινα σου, ψεύτικη καὶ ἡ μορφή σου, ὀρκίζεται γὰρ νὰ ψευστῇ ὁ κόσμος στ' ὄνομά σου, καὶ γίνεταί πυρρονιστὴς ὡς καὶ στὴν ὑπαρξίν σου !
— Εἶδες αὐτόν ; — Πῆγες ἐκεῖ ; — Ἀλήθεια σὲ γυρεύουν ;
— Τὸ πιστεύεις ; **πρωταπριλιά,** κουτὲ, σὲ κοροϊδεύουν !

Καὶ ὅμως τί θὰ ἔδιναν νὰ ζῦπναγα μιὰ μέρα, νὰ μοὺ λεγαν πρωταπριλιά τριγύρω μου πῶς εἶνε, καὶ νὰ βλέπ' ὅλα ψεύτικα σὲ τούτη μας τὴ σφαῖρα, πρὸ πάντων νὰ μοὺ φαίνεταν ἀνάποδ' αἱ Ἀθήναι !
Μιὰ μέρα μόνον ψεύτικη νὰ ἰδῶ τὴν ρωμηοσύνην, καὶ ὑστερὰ ἀληθινὴ παντοτεινὰ ἄς μείνῃ.

Γιὰ φαντασθῆτε μιὰ στιγμὴ Ἀθήνα χωρὶς σκόνην, Ἀθήνα μὲ ὁμογενῆ στοὺς δρόμους τῆς κἀνένα, Ἀθήνα ποὺ σὰ γαῖδαρος νὰ μὴν πολυσηκῶν ὀυλαῖς, κλητῆρες καὶ σπαθια στῆς θηκῆς σκουριασμένα. Ἀθήνα δίχως Δῆμαρχο καὶ δίχως Βασιλεία, μιὰ μέρα τέτοια μὲ φθανε, χρυσῇ **Πρωταπριλιά!**

Κι' ἂν τραβῆχθῆτε μιὰ στιγμὴ μακριὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα, παντοῦ, παντοῦ ἀλλοιότιχη θὰ βρῆτε τὴν πατρίδα· μπόρεῖ σταῖς ἀγρίαις ρεματιαῖς ν' ἀποβολοῦνε κρίνα, καὶ στοὺς χωριάτες νὰ βρετε πολιτισμοῦ ἀχτίδα !
Μπορεῖ γεφύρια καὶ πλατεῖς νὰ ἀπαντᾶτε δρόμους, καὶ ὄχι μόνον ὑπουργοὺς, κλέφταις, καὶ ἀστυνόμους !

Ὅμως ἂν τύχ' ἡ μάγισσα ψηλὰ νὰ σὰς τραβήξῃ, ἐκεῖ ποῦ ἓνα πῆδημα μονάχο μὰς χωρίζει, ἀπὸ τοὺς σκλάβους ἀδελφοὺς, ποῖός ζέρ' ἂν δὲν σὰς δεῖξῃ, ἀπ' ἀκρ' εἰς ἀκρ' ἡ γαλανὴ σημαία ν' ἀνεμίσῃ.
Καὶ τότε, τί καρδιόχτυπο ἀλλόκοτο στὰ στήθια· ἄχ τέτοιο ψέμμα μὲ κάμμιτ' ἀλλάζετε ἀλήθεια ;

Καὶ ἴσως θὰ θυμούμουν τὰ χρόνια τὰ παλιὰ μου, ὅταν παιδάκι ἄφωνα στὰ ὕψη τὸν ἀητό μου, μὲ χίλια δύο χρώματα ὡσάν καὶ σὲ, Ἀπριλιά μου, καὶ νὰ πετᾶ στὸ πλάι του μαζὶ τὸν ἑαυτό μου !
Ὅταν μὲ φίλους μου μικροὺς στοὺς κάμπους τριγυροῦσα, κι' ἐλησημονοῦσα καὶ σχολιὸ καὶ σπῖτι ἐλησημονοῦσα !

Κι' ἴσως ἀκόμη θυμηθῶ τὴν πρώτη μου ἀγάπη, γεμάτη μῦρο καὶ δροσιὰ σάν τὰ τριαντάφυλλά σου· καμμιὰ φινὰ στὰ στήθια μου ἐννοιωθα χίλια ἀράπη, μὰ κάποτε μὲ πέρανε τὰ δάκρυα στοχάσου !
Κι' ἔτσι μὲ γέλοια, μὲ θυμοὺς, μὲ χαῖδινα, μὲ φιλιὰ, ἦταν ὁ βίος πάντοτε γιὰ μὰς πρωταπριλιά.

Ὅχι, δὲν εἶσαι ψεύτικη ἐσύ, **Πρωταπριλιά,** καὶ κάθε χρόνο νηρόνυφη χωριατοπούλα μοιάζεις, σὲ στεφανώνουν οἱ ἄνθρα, σὲ ψάλλουν τὰ πουλιὰ, καὶ σὺ ζωὴ καὶ εὐμορφιὰ τριγύρω σου μοιράζεις.
Ἄχ δόσε λίγη καὶ σὲ μὰς ζωὴ καὶ λίγα νηάτα, σ' ἐμὰς π' ὅ,τι κι' ἂν ἔχουμε εἶνε ψευτιά γεμάτα !

Δαγοδίρι.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν παρέστην μάστις ὠραίου θεάματος. Ἀπειρον πλῆθος λαοῦ συνωθεῖτο εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Γεωργίου, ὅπως ἀκροασθῇ τοὺς μιλήσαντας ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ θεάτρου κατὰ τοῦ ἐπιψηφισθέντος φόρου τῶν οἴνων. Τὸ θεᾶμα ἦν λαμπρὸν διότι ἐβλεπεσ τὸν λαὸν συνεργόμενον νὰ συζητήσῃ εὐσχήμως περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιψηφισθέντων καταθλιπτικῶν φόρων, καὶ ἡ φιλήσυχος καὶ ἐμπορικὴ πόλις τῶν Πατρῶν παρουσίαζεν ἐν τῇ σμικρότητι τῆς τὴν εἰκόνα τοῦ συνταγματικοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ, συνεργομένου ἀνευ θορόβου, ἀνευ πατάγου, ὅπως ἀκούσῃ τοὺς ρήτορας τοὺς ἀναλαβόντας νὰ στηλιτεύσωσι τὸ ἐπιβλαβὲς τοῦ φόρου τούτου. Ἦν κατὰ γράμμα συλλαλητήριον λαοῦ σεσομένου τὰς ἐλευθερίας του, καὶ τὸν θεμελιώδη αὐτοῦ νόμον τὸ Σύνταγμα κατανοοῦντος. Ἀξίειπαινοι ὄντως οἱ Πατρεῖς, οἱ οὕτως ἀντεπεξερχόμενοι κατὰ τῶν φρενοτροπιῶν τῶν κυβερνώντων καὶ ἰδία κατ' ἐκείνων, οἵτινες μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις διαβουκολίσαντες τὸν λαὸν ἀνήλθον ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν, καὶ δι' αὐτῆς τὸν καταθλίβουσι, τὰ ὑπεσχρημένα παραβαίνοντες. Ναί : ἀδότε μας τὴν ἐξουσίαν ἔλεγον, καὶ θὰ ἰδῆτε, ὅτι δὲν θὰ σὰς ἐπιβάλλομεν φόρους, θ' ἀνορθώσωμεν τὴν δικαιοσύνην, θὰ ἐπιφέρωμεν οἰκονομίαν, καὶ τὸ ἐπάρατον σύστημα τὸ κηλιδοῦν τὸν τόπον θὰ ἀποσκορακίσωμεν διὰ παντός, ἐπιζητούντες πρὸ παντός τὴν ἐκ τοῦ νόμου ἰσότηταν. Καὶ ὁ λαός, ὁ εὐπιστος Ἑλληνικὸς λαός, τοὺς ἐπίστευσε, τοὺς ἀνήγαγεν εἰς περιωπῆν, καὶ ἤδη ἐκτίει τὴν ποινήν τῆς ἀγαθότητός του λιαν ἀδρός, καὶ ἄγεται ἐθελούσιον θῦμα εἰς τὴν δυσμοίριαν.

Ἐἶχον λοιπὸν δικαίον νὰ συνέλθωσιν οἱ Πατρεῖς, καὶ νὰ κατακρίνωσι Κυβέρνησιν ἀθετήσαν τὰς ὑποσχέσεις τῆς· διότι καὶ φόρους βαρεῖς ἐπέβαλλον, καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐπόρνευσαν, καὶ τὴν οἰκονομίαν ἀπόνως ἐξώρισαν, καὶ τὸ σύστημα ἐτελειοποίησαν, καὶ τὴν ἐκ τοῦ Νόμου ἰσότητα κατεπάτησαν ἀυστόλως. Συγχαιρῶ ἐπομένως τοὺς Πατρεῖς δίδοντας πρώτους τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ ὁμοιοτρόπως, καὶ χορηγούντας τῷ ὄλῳ ἔθνει ἐλπίδα βεβαίαν, ὅτι διὰ τοιοῦτων ἐκδηλώσεων θὰ κατορθώσῃ ν' ἀναχαιτίσῃ τὰς ὀρμάς τῶν παθῶν τῶν Κυβερνώντων ἐν γένει, οἵτινες, ἐκ συμφώνου καὶ παραλλήλως συμβαδίζοντες, φρενακίζουσι αὐτὸν αἰώνως.

Τὸν λόγον ἔλαβε πρῶτον ὁ δικηγόρος κ. **Καλιοντζῆς** ὅστις ἀταράχως ἐξήγησε τὸν σκοπὸν τοῦ συλλαλητηρίου, ὅστις εἶναι ἡ προσφυγὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ὅπως παρακληθῇ νὰ περιβάλλῃ διὰ τῆς ἀρνησικυρίας του τὸ ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ ἐπιβόλης φόρου ἐπὶ τῶν οἴνων. Ἀνέγνω εὐσχημον ἐπὶ τούτῳ ἀναφοράν, καὶ μετὰ γερμανικῆς ἀπαθείας καὶ ψυχρότητας παρέστησε τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα τῆς φορολογίας ταύτης. Τὸν ρήτορα καταπαύσαντα τὸν λόγον ὁ λαός ἐχειροκρότησεν ἀπὸ καρδίας· διότι ἐν τῷ συνοπτικῷ λόγῳ του διεκρίνετο τὸ πρὸς τὸν Νόμον σεβας, καὶ ὁ ἀληθὴς σκοπὸς τῆς συνελεύσεως, ἦν τινα συνεκάλεσε ἐκεῖσε τὸ δικαίωμα τοῦ λαοῦ. Μετὰ τούτου ὁ ποιητὴς **Συνδινός** ὁμίλησεν ἐμπεριστατωμένως, πρὸς ἡμᾶς ἀμείλιχον, ὅτι δὲν ἀνέρχεται τὸ βῆμα αὐτόκλητος,

ἀλλὰ κατὰ παράκλησιν πολλῶν συμπολιτῶν του, καὶ ὅτι θεωρεῖ συκοφάντας ἐκεῖνους, οἵτινες διαδίδουσιν, ὅτι πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ πρὸς ἄλλον σκοπὸν ἀγορεύει. Κατόπιν ἀνέπτυξε θαρραλέως τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου τοῦ συνερχεσθαι τοὺς πολίτας, ἐλάλησε περὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, κατέκρινε τοὺς ἐπιόρκους βουλευτάς, τὴν σπατάλην, καὶ ἐν λεπτομερείᾳ παρουσίασε τὴν ἀβυσσον εἰς ἣν ἐνεπέσαμεν. Εἶπε πολλὰς πικρὰς ἀληθείας, καὶ ἔστη ὑπερῶν τῶν μομφῶν τὰς ὁποίας τινὲς ἰπέδωκαν αὐτῷ, ὅτι δὴθεν προκαλεῖ συνελεύσεις σκοπούσας κοινωνικὰς ἀναστατώσεις. «Ὁχι, εἰς τὴν Ἑλλάδα» εἶπε ἀδὲν εἰσχωροῦσι τοιαῦται ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι, ἀλλὰ διὰ τῶν πράξεών σας, καὶ τῶν ἀνηθικῶν ἐξῆών σας, σεῖς οἱ ἐπιτήδειοι θὰ προκαλέσητε ἀποράσεις ἄλλας, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ὁ λαὸς ἐπὶ τέλει κατ' ἀνάγκην θὰ προσφύγῃ» καὶ κατέληξε ὑποβαλὼν τῇ συνελεύσει σχέδιον ψήφισματος τοῦ λαοῦ δι' οὗ ἐπιζητεῖται ἡ ἀρνησικυρία τοῦ βασιλέως, πρόσθετις ὅτι ἐνεκα τοῦ κατεπιείγοντος πρέπει νὰ σταλῇ τοῦτο τηλεγραφικῶς, πρὶν τῆς ἀναφοράς, ὅπερ καὶ ἐνεκρίθη.

Εἶτα ἀπεχώρησε τοῦ βήματος διὰ παρατεταμένων τοῦ πλήθους χειροκροτήσεων, διαλυθέντος ἐν τάξει καὶ ἡσυχίᾳ. ἀπὸ πρῶτον διὰ τῶν δύο τούτων πατριωτικῶν ἀγορεύσεων κατενόησαν πάντες ὅτι τοῦ λοιποῦ ὁ λαὸς δὲν πρέπει ν' ἀφίηται νευρόσπαστον εἰς τὰς διαθέσεις τῶν πολιτευομένων ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ ἐκεῖνων, οἵτινες ἄλλα ὑπόσχονται αὐτῷ ψυθοθηροῦντες καὶ ἄλλα πράττουσι τὴν ἐξουσίαν κατέχοντες.

Ἦδη ἀναμένεται ἡ τοῦ ἀνωτάτου Ἀρχοντος κρίσις καὶ ἀπόφασις. Τὸ καθ' ἡμᾶς ὅμως ἀμφιβάλλομεν ἂν δύναται, ἀπὸ ἡ βουλή τὸ νομοσχέδιον ἐπεψήσῃ, νὰ περιβάλλῃ αὐτὸ δι' ἀρνησικυρίας, ἀπὸ μάλιστα ὅμοιαι ἐκδηλώσεις ἄλλαχού τῆς Ἑλλάδος δὲν ἠκούσθησαν. Ἐν τούτοις καὶ αὐθις συγκαίρομεν τοῖς Πατρεῦσι, διδόνσιν, ὡς εἶπον, τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν πιεζόντων αὐτούς.

• Ηλεκτός.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΗΝΟΥ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Μετὰ τὴν ἐν τῷ ναφῷ τελουμένην ἱεροτελεσίαν ἡ εἰκὼν φέρεται διὰ τῶν ὁδῶν καὶ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς παρελεύουσα ἐπαναφέρεται πάλιν διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ καὶ κατατίθεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἡ λιτανία αὕτη ἔχει τὸ ἰδιόρρυθμον καὶ παράδοξον δι' ἡμᾶς μάλιστα τοῦ εἰθισμένους εἰς τὰς ἀθηναϊκὰς παρατάξεις, ὅπου τὸ πᾶν τελεῖ ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ λαὸς εἶνε ἅπλοιο θεατής. Ἐνταῦθα τῶναντίον οὔτε σημαῖα διανεμήθησαν ἀνὰ τοὺς οἴκους, οὔτε στρατοὶ παρετάχθησαν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ἐκτός τῶν δώδεκα πυροσβεστῶν, οἵτινες συνώδυσαν τὴν εἰκόνα χάριν τῆς τάξεως, καὶ τῆς μουσικῆς τοῦ πυροβολικοῦ, ἧτις προηγεῖτο. Ὁ Μισοῦλης οὐδὲ τὴν μουσικὴν του ἀπεβίβασεν, οὐδ' ἀπόσπασμα ναυτῶν, ἀπεβίβασε μόνον. . . τὴν Ἀμερικανίδα.

Καὶ ἀπελογήθησαν μὲν τινες διὰ τὴν ἀσυγγώρητον ταύτην ἀκηλίαν, προφρασιζόμενοι τὸν πνεόντα ἀνεμον παρακωλύοντα τὴν ἀποβίβασιν. Ἀλλ' ἐγὼ τοῦλάχιστον πρὸς τι-

μὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ποτὲ, ὅτι οἱ δελφίνες τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Σπετσῶν ἐφοβήθησαν τὰ κύματα τὰ ὁποία δὲν ἐφοβήθησαν μίαν γυναῖκα. Δὲν εἶχον δοθῆ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ διαταγαὶ πρὸς τοῦτο, διότι ὅλαι αἱ διαταγαὶ περιορίσθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ περιποιηθῶσι καλῶς τὰς Κυρίας, ἰδοὺ τὸ πᾶν.

Ἀληθινὰ, ἐλητημόνησα νὰ σημειώσω, ὅτι ἅπανα ἡ διακόσμησις τῆς πόλεως συνίστατο εἰς τὴν **τουρκικὴν** σημαίαν, ἣν ὁ δῆμαρχος ἀνεπέτασεν ἐπὶ τῆς στέγης αὐτοῦ, ὡς πρόξενος τῆς Τουρκίας, ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας τὴν 25 Μαρτίου, καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως, ἣν ἐξέθηκεν ἀνηρτημένον ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τῆς Δημαρχίας ἐν μέσῳ σωρείας ἀτέχνως προσδεδεμένων χορταρικῶν.

Καὶ ἡ εορτὴ παρήλθε καὶ τὰ πλήθη ἀραιοῦμενα ἤρχισαν νὰ πλημμυροῦσι τὰ ἀτμόπλοια, ἀπερχόμενα πάλιν εἰς τὰ ἴδια. Οἱ προσκυνηταὶ ἀτενίζουσι διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ ναοῦ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος καὶ σταυροκοποῦνται ἀποκομιζόντες μεθ' ἑαυτῶν πιθανὴν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των, ἀλλ' ἐγὼ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶμαι προσκυνητής, ἀποκομιζῶ ὅλως διαφόρους ἐντυπώσεις ἀπλοῦ καὶ τεθαμβημένου παρατηρητοῦ, ὅστις ἀναδιφῶν τὰ βῆθη τῆς μνήμης ἐρωτᾷ ἐν ἀπορίᾳ ἑαυτὸν, ἂν ὅλαι ἐκεῖναι αἱ περιπέτειαί αἱ πλήρεις θορύβου, ποικιλίας καὶ συγχύσεως πράγματι τῷ συνέβαινον ἡ ὑπῆρξαν μόνον φαντασιώδη ὄνειρα μακρὰς χειμερινῆς νυκτός.

Ταξιδιωτής.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΥΡΓΟΥ

(ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πύργος, 19 Μαρτίου.

Ὁ Μάρτιος ἐγγίζει εἰς τὸ τέρμα αὐτοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἔχομεν πρὸ μηνῶν Δεκεμβρίου, ἔχομεν φύσιν ἰδιότροπον ὡς ἄλλην ἐρωτότροπον Κυρίαν καὶ ὀργιζομένην καλλόνην, φέρουσαν ὡς προῖκα αὐτῆς χιόνας, συννεφα, ἀνέμους καὶ βροχάς· ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ σημερινὴ ἐλεεινὴ καὶ ἀθλία ὄντως κατάστασις τῆς πόλεώς μας· διότι ἐὰν θελήσητε νὰ διέλθητε ἐδὸν τινα, σχεδὸν ἀδιακρίτως, δεῶν νὰ φέρετε ναυτικὰς μπότας ἢ λέμβους.

Πλὴν εἶδει διὰ νὰ διορθωθῇ κατὰ τι τὸ καθεστὸς ἐπὶ τὰ βελτιῶν νὰ ἐπέλθῃ ἡ εὐλογημένη εὐλογία· διὰ ν' ἰσχυροῦν οἱ ἀρμόδιοι τὰ μάτια των εἶδει πρότερον νὰ ἐπέλθωσι θάνατοι δεκάδων ἀνθρώπων ἐκ ταύτης καὶ πλείστοι νὰ προσβληθῶσι, καὶ τότε νὰ σκεφθῶσι περὶ τῆς καθαρότητος τῆς πόλεως, ἧτις χρονολογεῖ τὴν ρυπαρότητα τῆς ἀν' ἧς ἀπὸ χρόνων πολλῶν, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ἐπισκέψεως τοῦ βασιλέως μας. Ἐδεῖ νὰ διαμνηστευθῇ ἡ πόλις διὰ νὰ διορισθῶσι μέλη τινα πολιτῶν, φροντίδα ἔχοντα τὴν καθαρότητα, μὴ περιμενοῦσας πλέον οὐδὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀρμοδίων, ἵνα ἀνασκαφῶσιν ἐκ τῶν θνησιμαίων καὶ ἄλλων ἀκαθαρσιῶν αἱ ὁδοί.

Ἐδεῖ νὰ ἐπέλθῃ ἡ εὐλογία, ἵνα πεισθῶσι καὶ οἱ ἀρμόδιοι

ὅτι δὲν εἶνε, ὡς διετείνοντο, ἀδύνατος ἡ καθαρότης εἰς τὸν δῆμον, ἔχοντα ἐσοδὸν πλέον τῶν 200 χιλ. δραχμῶν, ἀπὸ ἐντός τριῶν ἡμερῶν τῇ φροντίδι ἰδιωτῶν ἀπλῶς ἢ πόλις ἀρχίζει νὰ μεταβάλλῃ ὄψιν.

Ἀλλ' ἴσως οἱ ἀρμόδιοι ἐπερίμενον καὶ πάλιν τὸν Βασιλῆά μας, ἵνα καθαρῶσι τὴν πόλιν· ἀλλ' ἠπατήθησαν· διότι ἦλθεν ἄλλο ὄνομα.

Ἴσως δ' ἡ παρούσα μου νὰ σᾶς φέρῃ ὀσμὴν φανικοῦ ὀξέος· διότι τὸ μόνον φάρμακόν μας ἐνταῦθα εἶνε τοῦτο, μὴ ἔχοντες δυστυχῶς οὔτε δαμαλίδα ὅπως ἐμβολιασθῶμεν, ἐν ᾧ τὰ πρῶτα κρούσματα χρονολογοῦνται πρὸ ἐνός καὶ ἡμισσεως μηνός καὶ καιρὸν πολὺν εἶχον οἱ ἀρμόδιοι νὰ προμηθευθῶσι τοιαύτην, διὰ τὸν δυστυχῆ φορολογούμενον λαόν, ἀλλ' ἔδει νὰ ἀποδειχθῇ καὶ οὕτω ἡ ἀπρονοησία τοῦ Ἑλληνοῦ.

Ἦλθεν δὲ καὶ ὁ καιρὸς τῶν φιθρήσκων μας· ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων νηστεῖται καὶ Σουλᾶτσια τοῦ Ἁγίου Καραλάμπους καὶ Παναγίας ἐγένοντο· ὁ μὲν διὰ τὸ Ἀνδρικόον, ὁ δὲ διὰ τὸ ὠραῖον φύλον. Φαίνεται ὅμως οἱ ἄλλοι Ἅγιοι νὰ μὴ ἐβαρυνθῆσαν διὰ τὴν προτίμησιν ταύτην, διότι ἔχομεν τέσσαρα εὐτυχεῖς ἡμέρας ν' ἀκούσωμεν ἕτερον κρούσμα τῆς νόσου, ἧτις φέρει χαρὰ καὶ ἦρα Κακοήθους εὐλογίας.

Ἦ νόσος δ' αὕτη μᾶς διέκοψε τὰς συναθροίσεις καὶ συζητήσεις· διότι μόλις ὁ λόγος περὶ διαφόρων, ὡς λ. γ. περὶ βασιλέως, ἀφῆνης ἀκούεις: «εἶνε εὐλογιά», καὶ ἀμέσως ἐλευσινολογῶν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος διὰ τὴν πληγὴν τοῦ Φαραῶ, ἧτις τοῦ ἐπεκάθη, σεν, ἀπέρχεσαι ἀπληπισμένος περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐνόσω ζῆ δυστυχῶς.

Μιράκι

ΧΡΟΝΙΚΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

(ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Καλάμα, 22 Μαρτίου 1883.

Εἶχον λάθει ἀνὰ χεῖρας τὸ φύλλον τῆς 19ης. Τῆ βλέμματά μου ἔπεσαν ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς *Σώσατε τὸν Πειραιᾶ!* Καὶ ἀμέσως μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦς ἡ φράσις: *Σώσατε τὰς Καλάμας!*

Ναί, αἱ Καλάμας κινδυνεύουν καὶ αὐταί, καὶ κινδυνεύουν νὰ ἐκπορθηθῶσιν ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, ὅστις πρὸ καιροῦ τὰς πολιορκεῖ, ἀπὸ τὴν εὐλογίαν, οὐχὶ βεβαίως τοῦ Ἰψίστου. Ὁλοῦντα τὰ πέριξ χωρία βρῆθουν εὐφρογιώντων καὶ ἡ ζώνη τῆς πολιορκίας ὅλον ἐν συσφίγγεται, δὲν θὰ παρέλθῃ δὲ πολὺς χρόνος, φοβούμαι, μέχρις ὅτου γίνῃ ἡ ἐφοδος καὶ ἡ ἐκπόρθησις—σᾶς βεβαίω καὶ πρέπει νὰ με πιστεύσητε, διότι δὲν ἔχω κἀνὲν συμφέρον νὰ σᾶς γελάσω—θὰ παρακολουθήσῃ ἀνυπερθέτως. . . Μάλιστα τοῦλάχιστον τινες πολιορκηταὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ τούτους—4 εἰς 5—συνελάβομεν καὶ κρατοῦμεν αἰχμαλώτους.

Πρὸς Θεοῦ, λοιπὸν σώσατέ μας! Κύριοι δημοσιογράφοι τῶν Ἀθηνῶν, εὐαρεστηθῆτε νὰ γράψητε δύο λέξεις εἰς τὰς ἀξιοτίμους ἐφημερίδας σας διὰ νὰ κινήσητε τὸν οἶκτον τῶν ἀρχόντων μας!

Ἴμεῖς δὲ, Ἀρχοντέ μου, εὐαρεστηθῆτε παρακαλῶ νὰ μᾶς στείλητε ὀλίγην ἐπικουρίαν δαμακλίδος καὶ νὰ γράψητε

ὀλίγας λέξεις πρὸς τοὺς ἐδῶ ὑφισταμένους σας νὰ ἐξυπνίσουν, διότι ἐπὶ τέλους, ἀδελφοί, φορολογούμενοι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ μάλιστα πολὺ βαρύνοντες, διότι καὶ φοιμαθῶροι καὶ κρασοπατέρες εἴμεθα. . . Τώρα δὲ, ὅτε προσπαθεῖτε νὰ φέρετε τὸ ἰσχύγιον, πρέπει νὰ προσπαθῆτε παντὶ σθένει νὰ προσθέτητε ὄχι μόνον φόρους, ἀλλὰ καὶ φορολογούμενους εἰς τὸ μέρος τῶν ἐσόδων.

Ἴμεῖς δὲ, κύριοι μαγγοφίδες Καλαματιανοί μου, ἀνοίξατε ἴλιγο τὰ ματάκια σας νὰ ἰδῆτε τί σᾶς γίνεταί καὶ ὀλίγο καὶ τὰ χρυσᾶ σας στοματάκια διὰ νὰ φωνάζετε λιγάκι, διότι οἱποιοὶ δὲν ἴμιλει τὸν θάπτον ζωντανόν. . .

Εἶπα καὶ ἐλάλησα, ἀμαρτίαν οὐκ ἔχω.

• Αγόρευτος.

Η ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ

Καλάμα, 26 Μαρτίου

Δὲν γνωρίζω πῶς σεῖς οἱ εὐτυχεῖς κάτοικοι τῆς Κεκρωπίας ἐωρτάσατε φέτος τὴν εικοστὴν πέμπτην Μαρτίου, ἀφ' οὗ μάλιστα ὁ Ἐμπορικὸς καὶ Βιομηχανικὸς Σύλλογός σας ἀπεφάσισε νὰ σᾶς προσφέρῃ καὶ ρομαντικὸν καὶ κλασικὸν γαγοπότη, ἄλλ' ἡμεῖς οἱ Καλαματιανοὶ εἴμεθα ἀρκετὰ εὐχαριστημένοι, διότι διήλαθε καλὰ τὴν ἡμέρα μας. Τὴν πρῶταν ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀνεπέψαμεν δοξολογίας εἰς τὸν Ἰψίστον, διότι ἠυδόκησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦ Μουσουλμανικοῦ ζυγοῦ, ἠκούσαμεν τοῦ κ. Τζάνου τὸν λόγον, ὅστις ἐτελείωσε μὲ ἐν ζήτῳ ὁ βασιλεὺς, ἐπορεύθημεν ἀκολούθως εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὅπου συνεχάρημεν τὸν κ. Δῆμαρχον, — διατὶ δὲν εἰζεύρω— καὶ τὸ ἐσπέρας ἐν τῇ κάτῳ πλατείᾳ εἶδομεν καιόμενα ὀλίγα πυροτεχνήματα—δηλ. ὀλίγα στεφάνια, ὀλίγα βεγγαλικά φῶτα καὶ τὸ παποράκι. — Μετὰ ταῦτα ἀπήλθομεν πρὸς ὕπνον καὶ ἐκοιμήθημεν οἱ πολλοί, ὁ δὲ δικηγόρος τῆς πόλεώς μας σύλλογος ἔκλεισε τὴν ἡμέραν διὰ δειπνῶν, τὸν ὁποῖον δὲν δύναμαι νὰ σοὶ περιγράψω, διότι δὲν παρήμην ἐν αὐτῷ, ἀν συμπεράνω ὅμως ἐξ ὅσων ἤκουσα διερχόμενος κάτωθεν τοῦ καταστήματος τοῦ Συλλόγου τὴν δεκάτην τῆς νυκτός—καὶ ἤκουσα ἕνα κουργῆρη ἄδοντα ἐνθουν τὸν Καραγκιόζη—δὲν ἐλπίζω ὅτι τὸ δειπνῶν τοῦτο δύναται λίαν ἐπαξίως νὰ καταλάβῃ θέσιν μεταξὺ τῶν δι' ἐθνικὰς εορτὰς δειπνῶν.

Ἐχομεν καὶ ἐν ἐπισόδιον κατὰ τὴν εορτὴν τῆς χθές, τοῦτο. Ἐνθ' ἡ τελετὴ κατ' ἔτος ἐτελεῖτο εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἰσαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος, ἐφέτος ἐτελέσθη ἐν τῷ Ναφῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Φλαρίου, ἐν ὃ Παναγιώτατος ὤρισεν ὡς μέλλουσαν μητρόπολιν τῆς πόλεως. Ἦ αἰτία τούτου πολλὰ φέρονται, σὺν οἷς τὸ ἀληθέστερον φαινόμενον εἶνε ἡ μεταξὺ ἐνός τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ναοῦ τῆς Ἰσαπαντῆς, τοῦ Γ. Β. — μιάς κακίας γλώσσας — καὶ τοῦ Πανιερωτάτου δυσἀρεσκεία, ἧτις ἐπῆγασεν, ὡς λέγεται, πρωτίστως ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν εορτὴν τοῦ ναοῦ ἐκεῖνου ὁ ἐπίτροπος δὲν ἔφερε καλὸν στρώμα, ἐφ' οὗ νὰ γονυπετήσῃ ὁ Δεσπότης, ἀκολούθως δὲ ἐκ τῆς ἐντεῦθεν παραζούσης ἀμφοτέρωθεν κατ' ἀλλήλων κακολογίας.

Σᾶς μεταδίδω ἐν ἀνέκδοτον περὶ τῶν Δύο Δζάνιδων: Πρῶτων ἀγαθῶν συγγενῶν τοῦ κ. Τζάνου τί συμβαίνει ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, οὗτος δὲ μοὶ ἀπάντησεν: «Ὁλ' αὐτὰ τὰ κάμνονν διὰ νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν νὰ βάλῃ κάλπην, ἀλλὰ δὲν θὰ τοὺς γίνῃ ἡ χάρις! . . . Κατάλαβες; . . .

Αί διὰ τὸν λιμένα ἐργασίαι ἤρξαντο χαραχθεῖσιν τῆς γραμμῆς τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις θὰ μεταφέρῃ τὴν πέτραν. Βραδύτερον θέλω μεταδώσει ὑμῖν λεπτομερεστέρας πληροφορίας περὶ τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ μέλλει κατὰ πολὺ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ μέλλοντος τῆς πόλεως.

Ἄγορευτος

ΦΩΤΕΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μία ποιήτρια ἀπέθανε καὶ ἐκηδέυετο προχθές. Ποιήτρια παρ' ἡμῖν, ὅπου τὸ γυναικεῖον φύλλον οὐδόλωσ' ἢ ἐλάχιστα ἐπιδίδεται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας καὶ τῆς ποιήσεως. ἦτο ἀρκετὸς τίτλος ὅπως διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ. Καὶ ἡ Φωτεινὴ Οἰκονομίδου εἶνε ἡ μόνη ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἣτις, ἀνεξαρτήτως τῆς φιλολογικῆς ἀξίας τῶν στίχων τῆς, ἐξωτερίκευεν ἅπασαν τὴν πονεμένην ψυχὴν τῆς ἐπ' αὐτῶν μετ' ἀνδρικῆς εὐθαρσίας. Καὶ τὴν ἐκῆδυσαν ἐν μέσῳ ἐκτάκτου παγερότητος· μετρημένοι, οὔτε δέκα δὲν ἦσαν οἱ συνοδευσαντες τὸ παρθενικὸν τῆς λείψανον ἐν τῷ κοινῷ, ἐν ᾧ ἔζη, δὲν ἐγνώριζεν ἢ μετ' ἀδιαφορίας ἀνεγίνωσκε τοὺς στίχους τῆς, δὲν ἔσχε κἀν ὁ θάνατός τῆς οὐδὲ τῶν ἄλλων θανάτων τὴν κοινὴν μοῖραν παρ' ἡμῖν νὰ διεγείρῃ ἐν ἀπροσδοκῆτῳ τροπῇ, τὸ δάκρυ καὶ τὴν συγκίνησιν. Ποῦ ἦτο προχθές ἡ νεότης; ποῦ ἦσαν οἱ ποιηταὶ μας; ποῦ ἦσαν οἱ σύλλογοι τῶν ὁποίων ἦτο μέλος; Ὁ μὲν Παρρασὸς ἐρεῖσθη ὀλίγων ἀνθέων διὰ τῆς μουσολήπτου κόρης τὸ μέτωπον, ἐκ φόβου μὴ πτωχύνῃ τὴν προσεχῆ ἀνθολογικὴν του ἐκθεσιν· ὁ δὲ ἀναιμικός Βῆρων, οὐ τινοὺς ἄλλοτε τακτικώτατα ἐπλήρου τὸ ὁμώνυμον περιοδικὸν διὰ τῶν μελισμάτων τῆς, δὲν ἐνόησε τὸν θάνατόν τῆς, θυμωμένος ἴσως ἀκόμη ἀπὸ τὰς ἀνορθογραφίας τῶν ὑπηρετῶν—γραμματοῦν του. Καὶ μόνος ὁ ἐκδότης τῆς Ποικίλης Στοᾶς κ. Ἀρσένης ἀντεπροσώπευσε τὴν εὐγνωμοσύνην, διὰ τῆς ἀποθέσεως στεφάνου καὶ τῆς ἀναγνώσεως θερμοῦ ἀποχαιρετισμοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀλλὰ μὰς παραμυθεῖ καὶ τις ἰδέα ὅτι ἀγνωστος παραιμείνας ὁ θάνατός τῆς δὲν ἐπέτρῳψεν εἰς τοὺς πλείστους νὰ διατεθῶσι προσκοντῶς· διότι καὶ ἐκ τῶν πρωϊνῶν ἐφημερίδων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας μόνη ἡ Νέα Ἐφημερίς ἐν ὀλίγοις μὰς ἐπέδωκεν ἀκριβῆ καὶ τρυφερὰν τὴν εἰκόνα τῆς ἀποθανούσης.

Ἡ Φωτεινὴ Οἰκονομίδου ἀπέθανεν ἀνυμνένοιοις, νέα. Ἐξ ὅλων ἀπομεινωμένη τῆς λοιπῆς πολυτέλειου κοινωνίας τῶν συμυῶν καὶ τῶν περιπάτων, ἐν τῇ ἀφανείᾳ τοῦ παρθενικοῦ αὐτῆς κοιτῶνος, ὅστις ἦτο συγχρόνως καὶ τὸ ποιητικὸν αὐτῆς; σπουδαστήριον. Ἡ κάπως ὑπέρμετρος τοῦ σώματος αὐτῆς εὐσαρκία περιέργως ἀντιτίθετο πρὸς τὴν ρομαντικὴν φθισικότητα τῶν στίχων τῆς καὶ παρὶστα ὀριμωτέρων τοῦ ὄντος τὴν ἡλικίαν τῆς· ἀλλ' ἡ μορφή τῆς ἦτο γλυκύτερη ὅλη καὶ ἐκφρασις, μαρμάρου εἶχε στιλπνότητα τὸ μέτωπόν τῆς καὶ ὁ λόγος τῆς ἐξόχως εὐφραδής.

Ἡ λύρα τῆς Φωτεινῆς μίαν μόνον ἐνέχει χορδὴν, καὶ ἡ μόνη αὐτῇ χορδῇ ἀκαταπαύστως κρουομένη παρέχει τὸ κυριώτερον ἐλάττωμα εἰς τὴν ποιήσιν τῆς: τὴν μονοτονίαν. Ἡ ποιήσιν τῆς εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον προσωπικὴ· σιγῶνται ποικιλίας αἰσθημάτων καὶ θεμάτων, δὲν ἔχει δρόσον,

δὲν ἔχει γραφικότητα· ἀκόμη καὶ ἡ καθαρεύουσα γλῶσσά τῆς κακῶς ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς τρυφερότητος αὐτῆς. Ἀλλ' ἀν αἰ ἀτέλειαι αὐταὶ παρίστανται εἰς τὸ ἐταστικὸν ὄμμα τοῦ καλλιτέχου, ἄρκει διὰ τὸν εὐαίσθητον ἀναγνώστην ἡ μία καὶ ὑψίστη ἀρετὴ τῶν στίχων τῆς: τὸ αἰσθημα· διότι ἡ χορδὴ ἐκείνη, ἐπ' ἣς κινεῖ τὸ ἐμπνευσμένον πλῆκτρον τῆς, εἶνε ὁ πόνος.

Τὰ κράτιστα τῶν κατὰ καιροὺς δημοσιευομένων καὶ ἀτάκτως ἐν περιοδικοῖς κατεσπαρμένων ποιημάτων τῆς εἶνε, καθ' ἡμᾶς τὸ *Τί ἔγω, καὶ εἰς πρόωρος λευκαρθεῖσαν τρίχην*. Ὡς δείγμα δὲ χαρακτηριστικώτατον τῆς ὅλης αὐτῆς ποιήσεως καταχωρίζομεν τὸ κατωτέρω ἀνεκδοτὸν αὐτῆς ποίημα, πρὸ ἐτῶν ἀπευθυνθὲν πρὸς ἓνα τῶν ἤδη συνεργατῶν τοῦ *Μη Χάνεσαι*.

Τῷ νεαρῷ ποιητῇ Κ. Π.

Ὅποιοις πόνος· μύχιος τὸ στήθος μου βαρύνει,
Τί προκαλεῖ τὸ δάκρυ μου ἀκράτητον νὰ ρέῃ,
Πῶς ἡ ζωὴ μου ὧ· λαμπὰς πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς φθίνει,
Ὅποῖον τὴν ψυχὴν μου πῦρ φλογίζει καὶ ἐκκαίει,
Μὴ ἐρωτᾷς· ἤρωτῆσαν πρὸ σου πολλοὶ καὶ ἄλλοι.
Τὸ μυστικὸν μου ἄρρησε σιγῇ νὰ περιβάλλῃ.

Ἐντὸς στενῆς που φυλακῆς δεσμώτης ἀν στενάζῃ,
Πτηνὸν κλεισθὲν ἐντὸς κλωβοῦ ἐὰν πενήθως ψάλλῃ,
Ἄρλιον ἀν εἰς λέοντος τοῦ· ὄνυχας σφαδάζῃ,
Πνιγόμενος· ἐὰν κραυγὰς ἀπελπισίας βάλῃ,
Θὰ ἐρωτήσῃς διατί; ἀλλ' οἴμοι! τί χαράπτω!
Ἄρῖν' ὁ χάρτης νὰ λαλῇ, ἐνῶ τὰ χεῖλη φράττω!

Σιγῇ· καὶ πλέον μὴ ποτε κάνεις μὲ ἐρωτήσῃ·
Συνέχω μόλις τὴν ψυχὴν νὰ ανοιχθῇ ἐτοιμῶν...
Φοβοῦμαι, ναι, τὴν σιωπὴν μὴ αἰφνιδίως λύσῃ
Καὶ εἶπῃ ποῖα φαίνομαι... καὶ εἶπῃ ποῖα ἤμην...
Μὴ μ' ἐρωτᾷτε· ἄκουσα τὸ πᾶν θ' ἀποκαλύψω...
Ἄφήσατε ὡς ἐκρυπτον τοὺς πόνους μου νὰ κρύψω.

Μὲ λέξεις δὲν ἐκφράζεται ἡ τῆς ψυχῆς ὁδύνη·
Εἶνε κακὸς διερμηνεύς ἡ γλῶσσα τῆς καρδίας·
Τὸ χεῖλος ἄρες ἄφρων ὡς ἔμενε νὰ μείνῃ,
Εἰς βαθύ σκοτὸς δὲν ἀρκεῖ φῶς ἀμυδρὰς λυχνίας·
Ναί· ὅ,τι εἶπω, ἀσθενῶ· τί ἔχω θὰ ἐκφράσῃ·
Σιγῇ, σιγῇ καλλίτερον τὰ πάντα ἀς σκεπάσῃ.
Ἀθήναι, 28 Νοεμβρίου 1875

Φωτεινὴ Οἰκονομίδου

Ὁ κωρὸς θάνατος, τὸσάκις ἐπικληθεῖς ὑπὸ τῆς λύρας
τῆς, δὲν ἐκώφευσε· καὶ ἦδη ἡ αἰώνια σιγῇ σκεπάζει τὰ
πάντα. Ἀλλ' ἡ σκιὰ τῷ μνήματος διαχύνει ἐπὶ τῆς ἀ-
τυχοῦς αὐτῆς Σαπφούς φῶς, ὅπερ ἡ ζωὴ τῆς δὲν ἤρκει νὰ
διαχύσῃ μὰς ἀποκαλύπτει, ὅτι ποιητρίαις ὄντως καρδία ἔ-
παλλεν ὑπὸ τὰ στήθη τῆς, καὶ ὅτι τοὺς στίχους τῆς ἐνέ-
πνεεν ἡ ἀλήθεια.

Ὁνουλουοῦ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

τοῖς ἡμετέροις πελάταις καὶ τῷ κοινῷ ὅτι τὸ παρὰ τοῖς
Χαυτείοις ὑποκατάστημα ἡμῶν, τὸ ὑπὸ τῶν **υἱῶν Κεφα-
λοπούλων** διευθυνόμενον, δὲν πωλεῖ τὸν γνήσιον τῆς ἡμε-
τέρας ἑταιρίας οἶνον, ἀλλὰ νοθεύει αὐτὸν δι' ἄλλων οἴνων.

Γ. Ἀμπαζόπουλος καὶ Σα.

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συντ. ἰδ. ἀριθ. 418)

Σὰς παρακαλῶ πολὺ νὰ μὲ συγχωρήσητε, ἀλλὰ εἶναι τώρα
κάμποσο καιρὸς.
— Τί;
— Ποῦ ἤθελον νὰ σὰς πῶ κάτι...
— Τί ἤθελες νὰ μοῦ πῆς;
— Πολλαῖς φορὰς ἐρωτήσατε τί γίνεται ἐκεῖνος ὁ ἀγρίαν-
θρῶπος τοῦ δάσους τῆς Μαρέλλ;
— Ὁ Λυκογιάννης; εἶπεν ἡ νεᾶνις φρικιώσα.
— Ναί, ὁ Λυκογιάννης.
— Κ' ἐμαθεὶς τίποτε; ἤρωτῆσε ζωηρῶς καὶ μετὰ συγ-
κεκινημένης φωνῆς.
Ὁ κηπουρὸς λαβὼν ὕφος μυστηριώδες ἐπλησίασε καὶ χα-
μηλοφώνως εἶπε:
— Τὸν εἶδα.
— Τὸν εἶδες! ἐπεφώνησεν ἡ Ἐρριέτη.
— Πολλὰς φορὰς.
— Ποῦ;
— Σ' τὸ περιβόλι.
— Σ' τὸ περιβόλι;
— Βέβαια δεσποινίς· καὶ ἔγω ἰδέαν πῶς κάμποσο καιρὸ
λογοῦντ' ἐν τῇ νύκτᾳ ἐδῶ.
Ἡ νεᾶνις διετέλει ὑπὸ ἔκτακτον συγκίνησιν. Παρητήρει ἀ-
σκαρδαμυκεῖ τὸν κηπουρὸν, ἀπορούσα ἐὰν ὄφειλε νὰ δώσῃ
πίστιν εἰς τοὺς λόγους του.
Ἐκ νέου οὕτως ἀναλαβὼν τὸ μυστηριώδες ὕφος.
— Εἶμαι βεβαίωτατος, προσέθεσε μετὰ χαμηλοτέρας ἀκό-
μη φωνῆς.
— Φραγκίσκε, εἶπεν ἡ Ἐρριέτη, ἐπὶ μᾶλλον τεταραγμένη
μήπως ἀπατάσαι;
Ἐκίνησεν οὕτως τὴν κεφαλὴν τεταραγμένος.
— Εἶσαι λοιπὸν βέβαιος;
— Βέβαιος, κερὰ, βέβαιος.
Πρὸς στιγμὴν ἐπῆλθε σιωπῇ.
— Ἄν θέλετε, ὑπέλαθεν ὁ κηπουρὸς, διατάχτε καὶ μπο-
ρῶ νὰ τὸν συλλάβω τὸν ἀγρίαν.
— Πῶς;
— Γνωρίζω σὲ ποῖο μέρος σκαρφαλάνει τὸ τείχος καὶ πη-
δᾷ μέσα σ' τὸ περιβόλι, θὰ βάλω λοιπὸν μιὰ παγίδα, νὰ
τὸν πιάσω.
Ἡ νεᾶνις ὠχρίασε φρικωδῶς, λάμψις δὲ ἀπῆστραψεν ἀπὸ
τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.
Ἦ! αὐτὸ θὰ ἦτο πολὺ κακὸν ἂν τόκαμνες, καυμένη, ἡ
μητέρα κ' ἐγὼ θὰ σὲ διώγαμε ἀμέσως. Δὲν ξεύρεις πῶς
αὐτὸς ἔσωσε τὴν ζωὴν μου; Κωκοποιῶντας λοιπὸν αὐτὸν, κω-
κοποιεῖς ἐμένα.
— Ἦ! μὴ δυσπαρεστῆσθε, κερὰ, εἶπεν ὁ κηπουρὸς δειλι-
ῶν. Εἰς κανένα δὲν ἤθελα νὰ κάμω κανένα κακό· ἀλλ' ἐπειδὴ
τῆς καὶ πολλάκις σὰς ἄκουσα νὰ λέτε πῶς θέλετε νὰ δῆτε

τὸν Λυκογιάννη σ' τὸν πύργο... Ἐπειτα αὐτὸς κάνενα κα-
κό δὲν κάνει τίποτε δὲν μὰς πειράζει, μήτε μιὰ μαργαρίτα
δὲν κόβει· κ' ἔσωσε κ' ὄλας τὴν ζωὴν σας... Γι' αὐτὸ ὡς
τώρα δὲν τὸν ἐμπόδισα νὰ σκαρφαλόνῃ τὸ τείχος καὶ νὰ ἐρ-
χεται νὰ παίρῃ τὸν ἄερα τοῦ μέσα σ' τὸ περιβόλι.
— Νὰ ἐξακολουθῆς λοιπὸν νὰ μὴ τοῦ λές τίποτα, Φραγ-
κίσκε· ὅταν τὸν βλέπῃς σ' τὸ ἓνα μέρος, σὺ νὰ πηγαίνῃς σ'
τὸ ἄλλο.
— Αὐτὸ δὲ κάμνω κ' ἐγώ.
— Θέλω νὰ ἦναι ἤσυχος καὶ ἐλεύθερος μέσα σ' τὸ περι-
βόλι καθὼς εἶναι καὶ σ' τὸ δάσος τοῦ Μαρέλλ.
— Σ' τὰς διαταγὰς σας, κυρία.
— Φραγκίσκε, μήπως ἔκαμες λόγον γιὰ τὸν Λυκογιάννη
σ' τὴν μητέρα;
— Ὅχι ἀκόμη, κυρία.
— Λοιπὸν, Φραγκίσκε, ὡς ὅτου σὲ εἰδοποιήσω ἐγώ, ἂ
θέλῃς νὰ μ' εὐχαριστήσῃς, νὰ μὴ πῆς τίποτε εἰς τὴν μητέρα
οὔτε σ' τὸν ἀδελφόν μου, τὸν ὅποιον περιμένουμε καὶ ὅστις
θὰ ἔλθῃ αὐριον ἐδῶ.
— Οὐ ἔννοια σου νὰ εἶσαι βέβαιη πῶς δὲν θὰ κάνω κανέ-
νός κουβέντα.
— Ἐχεις τίποτε ἄλλο νὰ μοῦ πῆς;
— Ναί, κυρία.
— Ὅταν ὁ Λυκογιάννης μένῃ σ' τὸ περιβόλι τὴν ἡμέραν
ξεύρω ἐγὼ ποῦ πάει καὶ κρύβεται.
— Καὶ ποῦ κρύβεται;
— Ὅχι πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.
— Ποῦ λοιπὸν;
— Ἐκεῖ, ἀπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ δένδρον.
Τὸ μέτωπον τῆς νεᾶνιδος ἐκαλύθη αἰφνης ὑπὸ ἐρυθράτη-
τος, ὀλόκληρον δὲ τὸ σῶμά τῆς κατέλαβε φρικίαις.
— Ἄ! αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ἐν προ-
φανεί συγκινήσει καὶ ταραχῇ.
— Μπορῶ νὰ σὰς πῶ ἐγὼ ψέματα; Προχθές ἀκόμη τὸν
εἶδα ποῦ κατέβαινε ἀπὸ τὸ δένδρον.
— Καὶ ἦτο κρυμμένος ἐκεῖ ἐνώσω ἤμουν ἐγὼ ἐδῶ;
— Μάλιστα κυρία.
— Τόσον πλησίον μου! ἐψιθύρισε.
— Ἄμα φύγατε σεις, εἶδα κ' ἐγὼ τὸν Λυκογιάννην ποῦ
βγήκε ἀπὸ τὸν κρυφόνά του.
— Γιὰ πρώτην φορὰν πιθανῶς θὰ ἤρχόταν ἐκεῖ.
— Δὲν λέγω ὅχι, κυρία, ἀν καὶ ἐγὼ ἀρ' ὅ,τι εἶδα συγχῶ
θὰ κρύβεται ἐκεῖ μέσα ὁ Λυκογιάννης.
Ἡ νεᾶνις ἐγερεθεῖσα διὰ τῶν μικρῶν φύλλων τῆς φυτείας
διήθνηεν ἀπληστον τὸ βλέμμα τῆς εἰς τὸ πράσινον δένδρον.
— Δὲν εἶναι καὶ σήμερα, εἶπεν ὁ κηπουρὸς.
— Καὶ λές· ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ, Φραγκίσκε;
— Στοιχηματίζω, κυρία.
— Ἄ! δὲν θὰ τολμήσῃ πλέον.
— Δὲν θὰ τολμήσῃ ἂν ἤξευρε πῶς τὸν εἶδα, μὰ τώρα
ποῦ δὲν ὑποπτεύει τίποτε;
— Καὶ γιατί, Φραγκίσκε, κρύβεται σ' αὐτὸ τὸ δένδρον;
— Γιατί; γιὰ νὰ σὰς βλέπῃ, δὲν τὸ καταλαβαίνει
τώρα;
Ἡ νεᾶνις ἐκ νέου ἐρυθρίασα· ἐγαμῆλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.
— Λοιπὸν, Φραγκίσκε, ὑπέλαθεν, ὅπως συμφωνήσαμε, οὐδὲ
λέξιν νὰ μὴν πῆς οὔτε σ' τὴν μητέρα, οὔτε σ' τὸν ἀδελφόν
μου, οὔτε σὲ κανένα ἄλλον.
— Σὰς εἶπα πῶς θὰ φυλάξω τὸ μυστικὸ μου.
Καὶ ὑποκλίνας μετὰ σεβασμοῦ ἀπεσύρθη.

Ἡ νεανίς ἀναστενάζει βαθύτατα, καὶ δύο γεμάτα δάκρυα ἐκυλίσθη εἰς τὰς παρειάς της.

Διατί ὁ ἀναστεναγμός αὐτῆς, καὶ διατί τὰ δάκρυα; Δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ εἴπῃ.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ, ἐψιθύρισε, ἔρχεται νὰ κρυφθῇ εἰς τὸ δένδρον, τόσον κοντὰ μου γὰρ νὰ μὲ βλέπῃ.

Τὴν ἐπαύριον τὴν τρίτην μετὰ μεσημβρίαν ὥραν, ὀλίγω ταχύτερον ἢ συνήθως, ἡ Ἐρριέτη ἦλθε μετὰ βιβλίου καὶ ἐκάθησεν ἐν τῇ φυτεῖᾳ. Βεβαίως δὲν ἐσκόπετο ν' ἀναγνώσῃ ἄλλως, ὅπως ἦτο προαπηροχολημένη, θὰ ἀνεγίνωσκε χωρὶς νὰ ἐνοήσῃ.

— Ἐάν ἦτο ἐκεῖ! ἐσκέφθη.

Ἡ καρδιά της ἐπαλλεν ἰσχυρῶς· εἶχε νευρικὰς κινήσεις, καὶ ἐρεθισμὸν εἰς τὰ μέλη. Ἐπεθύμει πολὺ νὰ παρατηρήσῃ, ἀλλ' ἐδίεταζε, δὲν ἐτόλμα. Πλὴν δὲν ἠδύνατο νὰ μὲν πάντοτε ἐν τῇ ἀβεβαιότητι, ἠγέρθη, ἀπεράσισε. Πλὴν δὲν ἠδύνατο νὰ μὲν πάντοτε ἐν τῇ ἀβεβαιότητι, ἠγέρθη ἀπεράσισε. Πλησιάζασα τὸ διάφραγμα καὶ ἀνοίξασα ἐλαφρῶς τὸ φύλλωμα διύθινε τὸ βλέμμα της εἰς τὴν σμίλακα.

Κιόρτα ἠσθάνθη δυνατόν κτύπον ἐν τῇ καρδίᾳ της. Ἐβλεπε τὸν Λυκογιάννην. Τὸ πρῶτον τὰ ἀνω βλέμματα διεσταυροῦτο μετὰ τοῦ πρῶτον τὰ κάτω βλέμματος. Μετὰ τοσαύτης βεβαιότητος ἀνέμενε νὰ ἴδῃ τὸν Λυκογιάννην ἐν τῷ δένδρῳ ὥστε δὲν ἐδοκίμασε ζωηροτάτην συγκίνησιν καὶ συνῆλθε ταχέως.

— Λυκογιάννη, Λυκογιάννη, εἶπε γλυκοφρονόουσα τοῦ κάκου θέλει νὰ κρυθῇ, ἐγὼ ξεύρω πῶς εἶσαι ἐκεῖ, σε βλέπω. Κιτῆρα ἔλα, ἔλα κοντὰ μου.

Καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς χειρὸς τὸν προσεκάλεε ἐπιμόνος.

Ἡ Λυκογιάννης ἀνεκαλύφθη· οὐδένα εἶχε λόγον νὰ κρυφθῇ, κατενόησεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ μὲν ἐν τῷ δένδρῳ. Ἐπειτα δὲ τὸ βλέμμα της νεανίδος κατέβηκεν αὐτὸν, καὶ ἡ γλυκεῖα φωνὴ της προσεῖλκεν αὐτὸν περισσότερο ἀκόμη ἢ τὰ νεύματα. τὰ ὅποια τῷ ἔκαμε. Διολισθήσας δὲ διὰ τῶν κλάδων ἐπέσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὀρθὸς καὶ διτυθύνθη μετὰ ὀρθῆς εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς φυτείας, ὅπου ἔσθη τρέμων, ἀρηγανῶν. Εὐρίσκατο ἐνώπιον τοῦ εἰδύλου του· τί ἐμελλε νὰ πράξῃ;

Ἡ Λυκογιάννης δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν τῆς εὐπρεπείας τῆς μεγάλης οἰκειότητος, οὐδὲ ἐκείνου ὅπου λέγομεν ἀγαθὸν, προσβλητικόν, ἄτοπον, λεπτόν κτλ. Ἀλλὰ καὶ πόσοι νομίζοντες ἑαυτοὺς πολιτισμένους εἶσι κατὰ τοῦτο ἀμαθεῖς ὅσοι καὶ ὁ ἄγριός μας;

Πρὸ παντὸς ἄλλου δὲ ὁ Λυκογιάννης ἦτο τέκνον τῆς φύσεως. Τί τοῦ ἐμελλον αἰ κοινωνικαὶ εὐπρέπειαι;

Τί λοιπὸν ἔπρεπε νὰ κάμῃ;

Ἀπλούστατα νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν ὄθησιν τῆς καρδίας του. Ἡ Ἐρριέτη ἔκαμε δύο βήματα πρὸς αὐτὸν, χαρίεσσα, μειδιῶσα, μὲ τεταμέναις χεῖρας.

Ὅσοι ἠσθάνθη ὅτι μετηνέχθη εἰς τινα τῶν ἀγνωστων κόσμων τοὺς ὁποίους τόσκις πορὰς εἶδε στ' ὄνειρόν του, τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐσυλλογίζετο τὴν κατάστασιν του, δὲν ἐθυμαιοῦτο ποῖα εἶτο καὶ ποῖα ἀπόστασις ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐρριέτης. . . . Δεῖ αὐτὸν αὐτὴ ἦτο . . . γυνή, καὶ αὐτὸς . . . ἀνὴρ.

Ἡ Ἐρριέτη εἶχε προχωρήσει ἐν βήμα, οὗτος δὲ διανύσας τὸ λοιπὸν ἀπόστασιν, μὲ βλέμμα σπινθηροβολοῦν καὶ μέτρον ἀκτινοβολοῦν, ἔλαβε τὴν νεανίδα εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ἐσφιγγεν αὐτὴν μετὰ περιπαθείας καὶ κατεκάλυψε

τὸ μέτωπον, τὰς παρειάς, τοὺς ὀφθαλμούς της διὰ φλογερῶν φιλημάτων.

Τεθορυβημένη ἡ Ἐρριέτη δὲν ἐσκέφθη κἀν ν' ἀπαλλαγθῇ ἀπ' αὐτοῦ, νὰ τὸν ἀποθήσῃ παράδοξον, δὲ ἠσθάνετο τότε οὔτε φρίκην, οὔτε προσβολήν. . . Ἀλλ' ἡ ἐκπλήξις καὶ ἰσως ἕνα αἰσθημα διαφορετικόν τὴν ἠγάγκασαν νὰ ἐκβάλῃ κραυγὴν.

Ἀμέσως νεανίας φέρων στολὴν ἵππέως, κοντὸ σακάκι θηλυκωμένο, καὶ μαστίγιον εἰς τὴν χεῖρα ὤρμησεν ἐκ τῶν ὀπισθεν λόγχης καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυτεῖαν.

Ἦτο ὁ Ραοῦλ Δεσιμαίζ, ὠχρὸς καὶ τρέμων ἐξ ὀργῆς, εἶχεν ἴδει μόνον τὸ τέλος τῆς σκηνῆς, τὸν Λυκογιάννην δηλαδὴ εἰσδύοντα εἰς τὴν φυτεῖαν, ἐναγκαλιζόμενον καὶ φιλοῦντα τὴν ἀδελφὴν του. Οὐδέμίαν ζητήσας ἐξήγησιν, ὕψωσε τὸ μαστίγιον καὶ μετὰ μανίας κατέρρεεν αὐτὸ κατὰ τῶν ὤμων, τῆς σφίσιος καὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀγρίου.

Ὅσοι, ὅστις ὀλίγον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς Ἐρριέτης, ἐδέχθη τὰς μαστιγιώσεις, χωρὶς νὰ κάμῃ καμμίαν κίνησιν, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχων προσηλωμένους εἰς τὴν νεανίδα, ἥτις καὶ αὐτὴ ἔμμενε ἀκίνητος, ἄφρονος, οἰνοῖ ἀπολιθωθεῖσα.

Ἀλλ' αἰφνης ὁ Λυκογιάννης μετέβαλε στάσιν. Τὸ σῶμά του ἐρρικιάσε, κατέστη πελιδνόν, τὰ χαρακτηριστικὰ του συνεστάλησαν φρικωδῶς καὶ λάμψεις ἀμυδρὰς τριμερᾶ διηλύκωσαν τὸ βλέμμα του. Ἐξέβαλεν ὀρυγμὸν καὶ ὀρμήσας κατὰ τοῦ Ραοῦλ, συνέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ, τὸν ἐλόγισεν ὡς κάλαμον, τὸν ἀνέτρεψε καὶ σφιγγων αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἔθεσε τὸ γόνυ ἐπὶ τοῦ στῆθους.

Πάντα ταῦτα μετὰ τοσαύτης ἐγένοντο ταχύτητος, ὥστε ἡ νεανίς δὲν εἶρε τὸν καιρὸν νὰ βίβη μετὰξὺ αὐτῶν. Συνελθούσα ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, βλέπουσα τὸν κίνδυνον, ἦν διέτρεχεν ὁ ἀδελφός της, ἐξέβαλε κραυγὴν τρόμου καὶ ὀρμήσεν εἰς βοήθειάν του.

Ἦτο καιρὸς, ὁ Ραοῦλ ἔχανε τὴν ἀναπνοήν, ἔρρεγγε.

— Λυκογιάννη! Λυκογιάννη! ἀνέκραξε διὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς, εἶναι ὁ ἀδελφός μου, ὁ ἀδελφός μου.

Ἐνδοκρὺς ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν γονάτων του, αἰ δὲ μικραὶ χεῖρες της ἐδοκίμασαν νὰ ὑπολύσῃ τὰς μεγάλας τοῦ Λυκογιάννη χεῖρας, ὑπ' ὧν ὁ λαιμός του Ραοῦλ ἐκρατεῖτο ὡς ἐν μαγγάνῳ.

Ἡ Λυκογιάννης ἀρήσας τὸν λαιμὸν ἠγέρθη καὶ ἀπεμακρύνθη βραδέως μετὰ τοῦ βάρους τῆς φυτείας.

Ἡ Ραοῦλ σχεδὸν ἦτον ἀναισθητός. Ἐάν δὲ ἐπενέβαινε ταχέως ἡ ἀδελφὴ του, ὁ Λυκογιάννης θὰ τὸν ἐστραγγάλιζε βεβαίως ἢ θὰ συνέτριβε τὸ στῆθος του διὰ τοῦ ἰσχυροῦ γόνατός του.

Ἐν τούτοις ὁ κράτος της πάλης καὶ ἡ κραυγὴ της νεανίδος εἶχον ἀκουσθῆ. Ὁ κηπουρός, εἰς τῶν βοθητῶν του καὶ δύο ὑπηρεταί, ἔτρεχον.

Ἡ μανία τοῦ Λυκογιάννη εἶχε κατενεκθῆ δάκρυα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ λυγροὶ ἐξέφρευον τοῦ στῆθους του. Περιέβλεπε τὴν νεανίδα διὰ μακροῦ, θλιβεροῦ καὶ γλυκοῦ βλέμματος. Ἐπειτα ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου καὶ ἐπήδησεν ἐκτός τοῦ περιβάλλου, ὅτε δὲ οἱ ὑπηρεταί τοῦ πύργου ἔβρασαν ἐντός τῆς φυτείας, ὁ Λυκογιάννης εἶχε γίνεαι ἄφαντος.

II.

EN OLEΘPION TAEIΔION

Ἦ ἐν τῇ φυτεῖᾳ σκηνὴ εἶχε λάθει γῶραν δύο μῆνας πρὸ τῆς προπομπῆς τοῦ Ἰακώβου Γρανδὲ ὅταν τὸν συνάδουσαν

δοιο οἱ χωρικοὶ του, ποῦ ἔφυγε νὰ πάγῃ νὰ καταταχθῇ στρατιώτης.

Ἐνθυμούμεθα διατί ὀρθὸς ἐπὶ βράχου δείχνων τοὺς γρονθούς του ὁ Λυκογιάννης ἐφοβέριζε τὸν Ῥαοῦλ δε-σιμαίζ ὅστις ἀνίρηχτο ἐπιπτος τὴν ὁδὸν ἐν συνοδείᾳ μεθ' ἑνὸς τῶν ἐν Παρισίαις φίλων του.

Ἡ κτηνώδης ἐναντίον του ἐπίθεσις τὸν κατέστρεψε τὸν Λυκογιάννην πλέον ἐπιφυλακτικόν· καὶ μὲν ἐπανήρχετο, ἐνίοτε καὶ περιερέετο εἰς τὰ περίξ τοῦ πύργου, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ περιβάλλει. Βεβαίως δὲν ἔβλεπε τὴν Ἐρριέτην τόσον συχνά, ὅσον ἠθέλεν, ἀλλ' ὅπωςδήποτε τὴν ἔβλεπεν πότε ἐκ τοῦ πλησίον πότε ἀπὸ μακρὰν, μεταχειριζόμενος πρὸς τοῦτο πολλὰ μέσσα, τὰ ὅποια ἐπενοῖ· ἐγνώριζε δὲ τόσον καλῶς νὰ κρύπτηται, ὥστε, κατὰ τὸ διάστημα ἐνὸς ἔτους, ἡ νεανίς τρεῖς μόνον φορὰς τὸν εἶδεν αὐτόν. Ἀλλὰ ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Λυκογιάννης ἦν τώρα συχνότερα εἰς τὰ δάση τοῦ Βοκοῦρ ἢ εἰς τὸ δάσος τοῦ Μαρεῖλ.

Εἶχομεν ἐπ' ὀλίγον ἐγκαταλείψει τὸν Ἰακώβου Βαιγιάν καὶ τὴν Ἰωάνναν θετὴν θυγατέρα του, τὴν ὠραίαν μναστὴν τοῦ Ἰακώβου Γρανδὲν. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ ἀγρίου, τοῦ κυρίου τούτου τῆς ἱστορίας μας, ὅτι ἦτο ἀναπόφευκτον διὰ νὰ γνωρίσῃ οἱ ἀναγνώσται μας τὰ καθεκτάτα.

Ἦδη ἀναλαμβάνομεν τὴν συνέχειαν. Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ὀλίγον μονότοναι, ἀλλ' ἦσαν ἐν τῷ οἰκίσκῳ τοῦ Μαρεῖλ. Ἡ Ἰωάννα ἦτο εὐχρηστὴν διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ φίλου της, ἀλλ' ἐγνώριζεν ὅτι ἠγάπατο ὁ πατὴρ τοὺς ἐμνήστευσεν καὶ ἔχουσα τὴν ἐλπίδα ἐν τῇ καρδίᾳ ὀπίσθη διὰ τῆς γενναϊότητος ἀναμένουσα, χωρὶς νὰ ὑποφέρῃ πολὺ, μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ στρατιώτου.

Ἄλλως ὁ Ἰακώβος ἔγραφε συχνά. Αἱ ἐπιστολαὶ του πάντοτε ἀνυπομένως περιμενόμεναι ἀνεγινώσκοντο ἀπαξ, δις, τρίς, πολλάκις. Ἡ Ἰωάννα τὸν ἀπεστήθιζεν. Ἐνεκα τῶν συστάσεων τοῦ ἀναδόχου τῆς, ὁ νέος στρατιωτικὸς εἶχε τύχει καλλίστης ὑποδοχῆς ἐν τῷ συντάγματι· ἄλλως ἠδύνηθη ἀκολούθως νὰ καταστῇ ἀξίος τῆς ἐκτιμῆσεως καὶ φιλίας τῶν ἀρχόνων του. Μετὰ ἕξ μῆνας, εἶχε διορισθῆ ἐνομοστάρχης.

Ἡ Ἰακώβος Βαιγιάν ἦτο εὐχαριστημένος.

— Εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐπανέλθῃ μὲ βαθμὸν ὑπολοχαγῶ, ἔλεγεν εἰς τὴν Ἰωάνναν.

— Καὶ μὲ κανένα σταυρόν, προσέθετεν ἡ νεανίς μειδιῶσα.

— Ὡ! ὦ! μικρούλα μου, ποῦ τρέχεις! Ἔτσι εὐκολὰ δὲν τὸν κερδίζει κανεὶς τὸν Σταυρόν· ἐγὼ τὸν ἔλαβον, πολεμῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

— Ἀλλως, ἐξηκολούθησεν ἡ νεανίς σπουδαίωτερον, ὁ Ἰακώβος δὲν εἶχε ἀνάγκην πλέον νὰ κερδίσῃ τὸν σταυρόν, ὅσον νὰ ἐπανέλθῃ ἐδῶ ἀξιωματικῶς. Δὲν συνεφωνήθη ὅτι θὰ συζητηθῶμεν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του καὶ ὅτι θ' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν ἐπαύλειος; Ἀξιωματικῶς, πάτερ μου! Ἀλλ' ἐάν ἐγίνετο, ἡ ἐρρίπτετο εἰς τι στάδιον, ὁ Ἰακώβος δὲν θὰ μὲ ἦθελε πλέον!

— Γ' αὐτὸ μὴ σε μέλῃ ὁ Ἰακώβος, παιδί μου, σε λατρεῖ. Καὶ ποῦ διάβολο θὰ εἶρῃ ἄλλη γυναῖκα ν' ἀξίξῃ τὸ τέταρτον τὸ δικό σου; Μὴ λέμε ἀνοσιαίς; ὁ Ἰακώβος θὰ ἐπιστρέψῃ χωρικὸς καὶ γενναῖον παιδί, ὅπως ἀνεχώρησε, θὰ σὰς συζεύξω καὶ θὰ ἀναλάβῃ μίαν ἐπαυλίαν.

Ἡ Αἰκατερίνη δὲν ἐλησημονήθη· ἐσκόπετο συνεχῶς ἀπειναντίας περὶ τῆς προσφιλοῦς μακαριτίδος. Ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν ἡ ὁδὸν τοῦ Ἰακώβου Βαιγιάν εἶχε κατενεκθῆ, ἔπειτα δὲ ἡ Ἰωάννα του, ἡ Ἰωάννα του, ἥτις ἦτο τώρα τὸ πᾶν δι' αὐτόν, συνέτελεσεν ὡσαύτως κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν παρηγορίαν του.

Ἀπαξ καθ' ἑβδομάδα, τὴν πρωίαν τῆς Κυριακῆς, ἡ Ἰωάννα σενέλεγε τὰ ὠραϊότατα ἀνθὴ τοῦ κήπου, κατεσκευάζε δύο στεφάνους καὶ συνάδουε τὸν πατέρα της μέχρι τοῦ κοιμητηρίου. Οἱ δύο στεφάνοι ἀντικαθίστων τοὺς τῆς προηγουμένης Κυριακῆς, ὧν τὰ ἀνθὴ εἶχον μαρανθῆ. Τὸ εὐσεβὲς τοῦτο καθήκον ἐξεπλήρουε τακτικῶς πρὸς σεβασμὸν τῆς μνήμης γυναικὸς, ἥτις ὑπῆρξε διὰ τὴν Ἰωάνναν ἡ καλλιτέρα τῶν μητέρων, καὶ διὰ τὸν Ἰακώβον Βαιγιάν ἡ ἀγαπητὴ ἀρρωστωμένη σύζυγος.

Ἡ γυναιὸς λοχαγῶς εἶχε διορισθῆ τὸ δεύτερον δῆμαρχος τοῦ Μαρεῖλ.

Ἐθὺς κακὴ εἰδήσις ἐκυκλοφόρησε πρὸς Ἀνατολὰς ὡς καὶ εἰς ἅπασαν τὴν Γαλλίαν. Ὁ πόλεμος ἐξερράγη. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Πρώσοι ἦλθον εἰς χεῖρας. Κατ' ἀρχὰς ὁ λαὸς κατεπτοῦθη, ἀλλὰ βαθμικῶν ἑκάστοις ἀνεθάρρυνε.

Ἐχομεν, ἔλεγεν, νὰ πυροβόλα, μισραλιωδύλους, στρατάρχας τῆς Γαλλίας στρατηγούς, οἵτινες διακρίθησαν ὀδηγοῦντες τὰ τέκνα μας, τὰ τέκνα τῆς Γαλλίας, τοὺς πρώτους στρατιώτας τοῦ κόσμου εἰς τὸ πῦρ. Ἐνθυμοῦντο τοὺς μεγάλους πολέμους, τὰς μάχας τοῦ Βαλιῦ, τοῦ Μαρέγγου, τῆς Ἰένας, τοὺς μεγάλους στρατηγούς τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸν Ναπολέοντα, οἵτινες ἦσαν πάντοτε νικηταί. Οἱ σημερινοὶ Γάλλοι δὲν παρήκμασαν, ἦσαν ἀντάξιον τῶν ἀρχαίων, ἐπομένως τίποτε δὲν εἶχον νὰ φοβηθοῦν.

Δὲν ἐγνώριζον οἱ πτωχοὶ τίποτε ἐκ τῆς πραγματικότητος, δὲν ἐγνώριζον τὰς διασπαθήσεις, τὰς ἀταξίας, τὴν ἀκρίδιαν τῆς αὐτοκρατορικῆς διοικήσεως.

Ἡ Ἰωάννα ἐστενοχωροῦτο πολὺ καὶ ἦτο ὀλη ἀνέσυχη! Ὁ πόλεμος! ὁ πόλεμος! Ὁ Ἰακώβος θὰ πῆρῃαι καὶ αὐτός σ' τὸν πόλεμον, θὰ ἐξετίθετο εἰς φρικώδεις κινδύνους! . . .

Αἱ ἐχθροπραξίαι ἤρχισαν.

Πρωίαν τινὰ ἔμαθαν ὅτι τὴν προτεραιάν μάχην φονικωτάτη εἶχε γίνεαι εἰς Αἰσσεμβέρην, ὅτι ὁ ἀντισπράτης Δουαί ἐρονεύθη, τότε οἱ Γάλλοι ἀπεκροσθήσαν ὑπὸ δεκαπλασίον δύναμειν καὶ ὅτι οἱ Πρώσοι εἰσῆλθον εἰς Γαλλίαν.

Κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου, ἀλλὰ δὲν ἀπόλεσαν ἀκόμη τὰς ἐλπίδας των. Οἱ στρατοὶ ἦμῶν ἴσταντο ἀντιμέτωποι κατὰ τοῦ πολεμίου ἀπὸ τὸ Μέτς, τὴν ἀκαταγώνιστον ἀκρόπολιν, τὸ προτείχιμα τῆς Γαλλίας, μέχρι τῶν ὄχθων τοῦ Ῥήνου, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Πρώσους, τὴν διάβασιν τῶν Γερμανῶν.

Μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μαχῶν τοῦ Πείσχοφφεν καὶ Σπίτσερεν, ὅτι ὁ Μάκ-Μαῶν ἠττήθη δεξιά, ὁ δὲ Φροσσάρ κατετροπώθη ἀριστερᾶ.

Τὴν φορὰν ταύτην δὲν ὑπῆρχον πλέον λόγοι περὶ ἀμφιβολίας, τὴν Γαλλίαν ἐπέδραμον οἱ Γερμανοὶ καὶ ἐμελλον νὰ χιθοῦν ὡς κηλὶς ἐλαίου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Αἱ γυναῖκες ἔκλαιον, ἐθρήνου οἱ ἄνδρες, ἐξέφερον κραυγὰς ὀργῆς, ἀλλաλαγῶν, τριγμούς ὀδόντων. Ὁ στρατός τοῦ Μάκ-Μαῶν ἐμάγετο ὀπισθοχωρῶν εἰς Σαλὼν, ὅπου ἐμελλε ν' ἀνασχηματισθῆ, ἐνθ' ἂν ἄλλα σώματα, ὀθούμενα ὑπὸ τοῦ ὄγκου τῶν γερμανῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἤξανε ἀκαταπαύστως, ἤσαντο νὰ εὐρῶσι προστασίαν ὑπὸ τῷ Μέτς. Κατὰ πᾶσαν στιγμὴν περιμέναν νὰ ἴδωσι τοὺς Πρώσους μεσ' τὴν καρδίᾳ τῆς Λορραίνης.

Εἰς τὰς πόλεις, τὰ χωρία, παντοῦ ἐτοιμάζοντο πρὸς ὑπεράσπισιν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν. Ὁ χωρικός ἐπρομηθεύετο πυρίτιδα, ἀνέλυε σφαίρας, ἐγείμιζε τὸ πυροβόλον του. Συνθηροῦζοντο, εἰς μικροὺς ἐνόπλους ὀμίλους, πέντε ἀπὸ τὸ ἕνα χωρίον, δέκα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Αὐτοὶ συνεπλήρωσαν ἕκαστε τὰς

τάξεις τῶν μεταβατικῶν καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν.

Ἐλεύθεροι σκοπευταί! Κατὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον εἰς πολλὰ μέρη τῆς Γαλλίας ἐπολέμησαν οὗτοι ἄλλ' ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπῆρχεν εἰς τὰ Βόσγια ἐταιρία σκοπευτῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐλευθεροσκοπευτῶν τῶν Βοσγιῶν, καὶ τῶν ἑποίων ἢ ἔδρα ἦτο τὸ Ἐπινάλ.

Τὰ μέλη τοῦ συλλόγου τούτου δὲν ἦσαν οἱ τελευταῖοι, οἵτινες ἐσκέφθησαν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἐστιῶν των.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰάκωβος Βαιγιάν ἔλαβεν ἐπιστολὴν κατεπίγουσαν προσκαλοῦσαν αὐτὸν νὰ παρευρεθῆ εἰς γενικὴν ἔκτακτον συνέλευσιν τοῦ συλλόγου τῶν ἐλευθεροσκοπευτῶν τῶν Βοσγιῶν, τῶν ὁποίων ἦτο ἐπίτιμος πρόεδρος καὶ εἰς τῶν τιμητικῶν προέδρων.

— Αὔριον θὰ πάγω σ' τὸ Ἐπινάλ, εἶπεν εἰς τὴν Ἰωάννα.

— Σ' τὸ Ἐπινάλ, γιατί;

— Νὰ, διάβασε.

Ἡ νεάνις διήλθε ταχέως τὸ προσκλητήριον γράμμα.

— Καὶ εἶνε τόσο ἀνάγκη ἢ παρουσία σας;

— Ὅχι.

— Τότε λοιπὸν γιατί νὰ κάμης αὐτὸ τὸ ταξεῖδι;

— Διὰ δύο λόγους.

Πρῶτον πρέπει νὰ δείξω ὅτι τοὺς σέβομαι καὶ ἔπειτα θὰ ἰδῶ τὸν Νομάρχην, θέλω νὰ τοῦ μιλήσω.

— Τότε, πάτερ, δὲν λέγω τίποτε.

— Καὶ ὅμως σὲ βλέπω ποῦ δὲν θέλεις νὰ πάγω.

— Ἄ! ὄχι.

— Γιατί λοιπὸν εἶσαι μελαγχολικὴ;

— Καὶ ἐγὼ δὲν ξέρω, πατέρα, νομίζω ὅτι κάτι θὰ μοῦ συμβῆ.

— Τί παιδί ποῦ εἶσαι!

— Καὶ ὅμως εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις πῶς νὰ μὴν ἦναι κἀνεὶς μελαγχολικὸς, οἱ στρατιῶταί μας φανεύονται, ἢ δυστυχῆς πατρίς μας ὑποφέρει.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ γηραιὸς λοχαγὸς, κινῶν θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν.

Ἡ Ἰωάννα ἀνεστéναξε καὶ ἐσπόγγισε κρυφίως δύο δάκρυα.

Ἐσκέπτετο τὸν μνηστῆρά της.

Τὴν πρῶταν τῆς ἐπαύριον, ἀφοῦ ἐνηγκαλίσθη τὴν Ἰωάννην καὶ τῇ ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θ' ἀπουσιάσῃ πλέον τῶν τρισαράκοντα ὀκτὼ ὥρων, ὁ Ἰάκωβος Βαιγιάν ἀνεχώρησε δι' Ἐπινάλ.

Ἡ Γερτρούδη ἔβασε τὴν συνήθη ὥραν. Ἡ Ἰωάννα, ὅπως καὶ πάντοτε τὴν ἐβοήθησεν εἰς τὴν οἰκιακὴν ὑπηρεσίαν καὶ εἰς τὸ καθάρισμα ὅλης τῆς οἰκίας. Ἡ Γερτρούδη τὴν ἐπέπληττε.

— Κουράζεσαι, δεσποινίς.

— Μ' ἀρέσει ἡ δουλειά γιατί ἔτσι ἀφαιροῦμαι καὶ λησμονῶ λιγάκι πῶς δὲν εἶνε ὁ πατέρας ἐδῶ.

Μετ' ὀλίγον πῆρε τὸ ἐργόχειρο, πῆγε νὰ καθίσῃ εἰς τὸ βάλθος τοῦ κήπου ὑπὸ τὴν σκιαδά. Ἦτον ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ σκιά καὶ ἡ δρόσος ἦσαν περιζήτητα, διότι ἡ ζέστη ἦτο πνιγηρὰ, ὁ καιρὸς βεβαρυσμένος, θυελλώδης.

Ἡ Γερτρούδη ἀπῆρχετο τακτικῶς εἰς τὰς ἑπτὰ, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν εἶχε ἀναχωρήσει ἀκόμη, ἂν καὶ ἦτο ὀκτὼ.

— Γερτρούδη, τῇ εἶπεν ἡ Ἰωάννα, ἐτελείωσες τὴν ἐργασίαν σου γιατί μένεις τόσο ἀργά;

— Διὰ νὰ σὰς συντροφεύσω, δεσποινίς.

— Σ' εὐχαριστῶ καὶ μὲν Γερτρούδη, ἀλλὰ ξέρω ὅτι ὁ καιρὸς σου εἶναι πολύτιμος.

— Ὡ! γιὰ μίαν φορὰν δὲν πειράζει. Ἄν θέλεις κοιμοῦμαι ἀπόψε ἐδῶ.

— Δὲς νὰ φοβοῦμαι, Γερτρούδη; Ἐνοιάσου δὲν εἶμαι τόσο δειλὴ. Ἐδῶ δὲν ἔχουμε κακοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔπειτα δὲν πιστεύω σὺνε στοιχεῖα οὔτε φαντάσματα καὶ ἔχω καὶ ἄλλας τὸν καυμένο τὸν Φιντέλη ποῦ μὲ φυλάγει. Πήγαινε λοιπὸν γιατί σὲ περιμένουν ὁ ἀνδρας καὶ τὰ παιδιὰ σου.

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, δεσποινίς, ἀναχωρῶ.

— Καλὴ νύκτα Γερτρούδη.

— Καλὴ νύκτα σας, δεσποινίς.

— Εὐχαριστῶ.

— Θὰ ἔλθω αὔριον ἐνωρίς.

— Εἰς τὰς ἑπτὰ καθὼς πάντοτε.

Ἡ ὑπρέτρια ἀπῆλθεν.

Ἡ νεάνις ἐκλείσει τὰς θύρας, ἐκλείσει τοὺς μοχλοὺς καὶ ἐβεβαιώθη ἂν τὰ παραθυροφύλλα ἦσαν κλιῶς κλεισμένα. Αὐτὸ τὸ ἔκαμνε κάθε βράδυ καὶ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα. Ἡ Ἰωάννα ἔμεινεν ἀκόμη μίαν ὥρα εἰς τὸ ἰσόγειον δωμάτιον, ἔπειτα ἀνέβη ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ Φιντέλη εἰς τὸν κοιτῶνά της, τοῦ ὁποίου τὰ παράθυρα ἦσαν ἐστραμμένα εἰς τὸν κήπον. Μολοντί τὸ παράθυρον ἦτο ἀνοικτὸν, ὁ καύσων ἦτο τόσο ὑπερβολικὸς, ὥστε ἐνόμισεν ὅτι μῆκε μέσα σὲ φούρνο καὶ πλησιάσασα ἐστηρίχθη ἐπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ. Νέφη ἀνῆρχοντο ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐξαπλούμενα πανταχοῦ, ἐφ' ὅλων δὲ τῶν σημείων τοῦ ὀριζήσαντος, ἀστραπαὶ διεσταυροῦντο, συνεκρούοντο, διηυλάκουν τὰ νέφη, ὁ ὀρίζων ἐσπλέγετο. Ἡ Ἰωάννα ἔθεάτο τρομαγμένη, τινάζετο ἀπὸ πίσω ὡσάν τις ζωγρά τις λάμψις τὴν ἐθάμβου. Ἐσυλλογίζετο τὸν Ἰάκωβόν της...

Ἀπὸ τῆς ἐπιστρατείας δὲν εἶχον λάβει ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ νεαροῦ στρατιώτου. Ἡ Ἰωάννα μὴ γνωρίζουσα ποῦ εὐρίσκειτο, ἤσθάνετο καθ' ἡμέραν αὐξανομένης τῆς ἀνησυχίας της. Τὸ ἐνοριακὸν ἡμερολόγιον ἐσήμανεν ἐμέτρησε— ἡ ὥρα δὲκα ἐψιθύρισε καὶ ἐγὼ πεθαίνω γιὰ ὕπνο.

Γρόντι, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐκλείοντο ἀκουσίως καὶ ἤσθάνετο πονοκέφαλον καὶ μεγάλην ἐφ' ὅλων τῶν μελῶν της χαύνωσιν— θὰ εἶναι ἔνεκα τῆς ζέστες διελογίσθη.

Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτει περὶ αὐτὴν, διαταραττομένη μόνον ὑπὸ δύο ἢ τριῶν γρύλλων οἵτινες τραγουδοῦσαν ἐπὶ τοῦ χόρτου.

Οὔτε ἡ ἐλαχίστη ῥιπή ἀνέμου ἔφαινε τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἢ γαλήνη αὐτὴ προηγέλε καταγίδια ἥτις ἀναμφιβόλως τὴν νύκτα θα ἐπέσκηπτε.

Κατεβίβασε τὸ δικτυωτὸν τοῦ παραθύρου, ἀλλὰ δὲν ἐκλείσει τὰς ὑέλους. Σχεδὸν καθ' ἐκάστην νύκτα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων καυσόνων, ἀφινεν αὐτὰς ἀνοικτὰς ἢ ἡμικλείστους. Ἐξεδύθη καὶ σβύσασα τὸ κήριον κατεκλήθη. Ὁ Φιντέλης πηδῆσας ἐπὶ τοῦ ἐραπλώματος ἐπλαγίσσε παρὰ τοὺς πόδας της.

Μετὰ τέταρτον ὥρας ἡ Ἰωάννα ἐκοιμάτο βαθύτατα. Κεκρυμμένος ἐν τῷ φράκτῃ τοῦ κήπου ἀπέναντι τοῦ παραθύρου ἠκολούθει τις διὰ τῶν ὀφθαλμῶν πάσας τὰς κινήσεις τῆς Ἰωάννας: ἐνεδρεύων ὡς ἡ τίγρις τὴν λείαν της, ἐτόμη νὰ ὀρμήσῃ ἐπ' αὐτῆς. Ὅτε δὲ ἔπαυσε βλέπων διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τὴν σκιάν αὐτῆς κινουμένην, τὸ δὲ φῶς τὸ ἐν τῷ θαλάμῳ ἐσβέσθη, ἀποτρόπαιον μειδίημα διέστειλε τὰ χεῖλη του. Ἐπὶ ἡμίσειαν ἔβρα ἔμεινε κρυμμένος ἐν τῇ σκιᾷ, περιμένων ἀναμφιβόλως μέχρις οὗ ἡ νεάνις ἀποκοιμηθῆ. Ὁ νυκτιπλάνος οὗτος ἦτον ὁ Ραούλ Δεσιμαίτζ. Ὅποιον ἀποτρόπαιον σχέδιον ἐβουσσοδόμει;

(ἀκολουθεῖ).